

TOKO LIIKKEENOHJAAJAKURSSI

LIIKKEENOHJAAKURSSIN KURSSIMATERIAALI

Kurssirunko (sisällysluettelo)

Liikkeenohjaajan tehtävät.....	5
Yleistä liikkeenohjauksesta.....	5
Liikkeenohjaajan oikeudet.....	6
Liikkeenohjaajan velvollisuudet.....	6
Liikkeenohjaajan tarvikkeet.....	7
Käskysanastoa liikkeittäin ja luokittain.....	10
Alokasluokka.....	11
Avoin luokka.....	17
Voittajaluokka.....	26
Erikoisvoittajaluokka.....	38

TOKO Liikkeenohjaajakurssi

Liikkeenohjaajaa tulee käyttää avoimessa luokassa, voittaja- ja erikoisvoittajaluokissa. On suositeltavaa käyttää liikkeenohjaajaa myös alokasluokassa.

Liikkeenohjaajan tulee olla tottelevaisuuskoetuumari tai liikkeenohjaajakurssin hyväksytysti suorittanut liikkeenohjaaja, jolla on voimassa oleva pätevyys ja joka on Suomen Kennelliiton jäsen.

Liikkeenohjaaja ohjaa liikesuoritukset ja opastaa kilpailijaa kehässä. Liikkeenohjaaja ei osallistu eikä puutu arvosteluun.

Kansainvälisessä kokeessa liikkeenohjaajan tulee hallita liikkeenohjaus myös englanninkielellä. Mikäli sekä kilpailija että liikkeenohjaaja hallitsevat jonkin muun kielen, voidaan sitä käyttää, mikäli yhteisesti näin sovitaan. Kokeen järjestäjän tulee informoida liikkeenohjaajaa ulkomaisista kilpailijoista ja kielitaitovaatimuksista.

Liikkeenohjaajakurssi kattaa liikkeenohjaajaan toimintaan ja -ohjaukseen liittyvät asiat sekä käytänteet.

Kurssi on **kolmipäiväinen, à 7 tuntia**, jolloin kolmantena päivänä suoritetaan harjoituskoe. Osallistujamäärä kurssille on **enintään 12 kurssilaista**.

Esitietovaatimukset

- Suomen Kennelliiton jäsenyys
- Sääntötuntemus
- Yhdistyksen suositus
- Täysi-ikäisyys
- TOKO-koulutusohjaajapätevyys TAI
- kilpailutottelevaisuusohjaajapätevyys TAI
- palkinto (tulos) tottelevaisuuskokeen avoimesta luokasta ja todistus seuratuista tottelevaisuuskokeen voittaja- ja erikoisvoittajaluokista (yhteensä vähintään 10 koesuoritusta ja vähintään kolme molemmista luokista) TAI
- kilpailukokemusta voittajaluokan kolmesta kokeesta ja todistus seuratuista erikoisvoittajaluokan kokeista (vähintään viisi koesuoritusta) TAI

kilpailukokemusta erikoisvoittajaluokasta

Kun koesuorituksia lähtee seuraamaan, tulee kokeen ylituomarille (ja ko. luokan tuomarille) ilmoittautua kokeen alussa ja pyytää allekirjoitus kokeen lopussa **suoritetusta seuraamisesta**.

Läpäisyvaatimukset

- Hyväksytysti suoritettu koti- ja/tai ennakkotehtävä
- Hyväksytysti suoritettu kirjallinen alkukoe
- Hyväksytysti suoritettu käytännön harjoittelu
- Hyväksytysti suoritettu loppukoe

Pätevytyminen

- Hyväksytysti suoritettu kurssi antaa valmiudet ja oikeuden toimia liikkeenohjaajana tottelevaisuuskokeessa.
- Kurssin hyväksytysti suorittaminen merkitään Koulutusohjaaja/toimitsija-korttiin Palveluskoiraliitossa.

Pätevyyden säilyttäminen

Liikkeenohjaajan tulee olla Suomen Kennelliiton jäsen.

Liikkeenohjaajan tulee olla tottelevaisuuskoetuomari tai liikkeenohjaajakurssin hyväksytysti suorittanut liikkeenohjaaja, jolla on voimassa oleva pätevyys.

Kortti uusitaan viiden vuoden välein yhdistyksen suosituksesta, mikäli

- liikkeenohjaaja on toiminut virallisen tottelevaisuuskokeen liikkeenohjaajana vähintään kolme kertaa kortin voimassaoloaikana ja
- liikkeenohjaaja on osallistunut liikkeenohjaajille suunnattuun jatkokoulutukseen vähintään kerran kortin voimassaoloaikana.

Suomen Palveluskoiraliitto ja kennelpiirit järjestävät liikkeenohjaajille suunnattua jatkokoulutusta eri puolella Suomea. Jatkokoulutukseen tai muuhun samansisältöiseen koulutukseen osallistuminen on yksi osa kortin uusimista.

Liikkeenohjaajan tulee osallistua laajempien sääntömuutosten yhteydessä jatkokoulutukseen.

Osa edellä mainituista velvoitteista voidaan korvata muulla aktiivisella toiminnalla kuten kilpailemalla. Tästä tehdään anomus Suomen Palveluskoiraliittoon.

Suomen Palveluskoiraliitto ylläpitää tietoja liikkeenohjaajien toiminnasta ja valvoo liikkeenohjaajavelvoitteiden toteutumista

Suomen Palveluskoiraliitto myöntää uudet liikkeenohjaajapätevyudet sekä uusii velvoitteiden toteuduttua ja yhdistysten suosituksesta liikkeenohjaajapätevyudet.

Liikkeenohjaajan tehtävät

- Sopia tuomarin ja muiden toimihenkilöiden kanssa työnjaosta ennen koetta.
- Hyväksyttää etukäteen tehty kehäsuunnitelma tuomarilla ja varauduttava tekemään siihen yllättäviä muutoksia.
- Tarkistaa ja järjestää koetarvikkeet ennen kokeen alkamista.
- Opastaa tarvittaessa kilpailijaa liikkeiden suorituksessa.
- Osoittaa liikkeiden aloituspaikka ja suunta.
- Antaa kaikki käskyt, ellei toisin mainita. Käskyjen tulee olla niin selviä, ettei kilpailijalla ole mahdollisuutta tulkita niitä väärin. Käskyjen tulee kuulua myös tuomarille.
- Odottaa kehässä voimakkaan häiriön laantumista.
- Kerätä ja tarkistaa kokeen päätyttyä käyttämänsä tarvikkeet ja ilmoittaa puutteista kokeen järjestäjälle.

Yleistä liikkeenohjauksesta

- Ennen jokaisen luokan alkua tulee tuomarin suorittaa koirien luoksepäästävyystarkastus, joka tehdään aina kehän ulkopuolella
 - liikkeenohjaaja tai koetoimitsija huolehtii koirat tarkastukseen numerojärjestyksessä.
 - koirat tuodaan tarkastukseen kytkettyinä.
 - tarkastamaton tai luoksepäästävyudessa hylättyä koira ei saa päästää kehään.
- Luokat voidaan jakaa moneen osioon ja liikkeet voidaan suorittaa eri järjestyksessä.
- Kokeen nopeuttamiseksi liikkeiden väliset siirtymiset tulee minimoida.
- Liikkeet alkavat perusasennosta ja päättyvät perusasentoon.
- Alokas- ja avoimen luokan koirat saapuvat ryhmäliikkeeseen kytkettyinä ja poistuvat kehästä kytkettyinä.
- Alokas- ja avoimessa luokassa koiran saa viedä myös yksilöliikkeisiin kytkettyinä.
- Talutin irrotetaan ennen ensimmäistä liikettä
- Alokas- ja avoimessa luokassa koko suorituksen ajan ohjaajan tulee pitää talutin koiralta näkymättömissä tai jättää se toimitsijan pöydälle.
- Voittaja- ja erikoisvoittajaluokan koirat saapuvat kehään kytkemättöminä, taluttimet jätetään kehän ulkopuolelle.

Liikkeenohjaaja:

- Ei keskeytä kilpailijan suoritusta. Päätöksen liikesuorituksen keskeyttämisestä tekee aina tuomari.
- Ei arvostele tai ota kantaa kilpailijan suoritukseen, vaikka tuomari sitä kysyisikin.
- Ei tee kehäntulotarkastusta.
- Ei asetu tuomarin ja koirakon väliin peittäen tuomarin näkyvyyttä.

Liikkeenohjaajan oikeudet

- Saada ensin joko puhelimitse ja/tai myöhemmin sähköpostitse/kirjallinen varmistus saapua liikkeenohjaajaksi
- Toimia liikkeenohjaajana tottelevaisuuskokeessa.
- Saada tuomarilta/koejärjestäjältä koiramäärät ym. kehäjärjestelyihin tarvittavat tiedot
- Saada kokeen kutsukirje aikatauluineen ja ajo-ohjeineen.
- Työskentelyaika n. 6 tuntia tai n. 30 koiraa
- Saada kulut (päiväraha, matkakulut ja ateriointi) yleisen sopimuksen mukaan (ks. Kennelliiton matkustussäännöt).
- Saada vapaa sisäänpääsy pohjoismaisiin näyttelyihin ja kokeisiin Koulutusohjaaja/toimitsija-kortin haltijana

Liikkeenohjaajan velvollisuudet

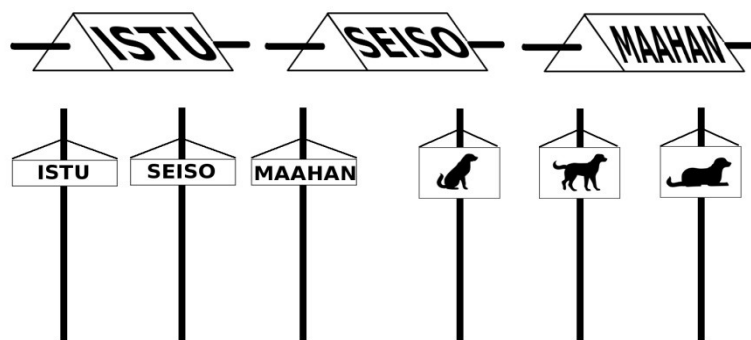
- Noudattaa tottelevaisuuskokeen sääntöjä ja ohjeita.
- Kerrata ennen koetta säännöt ja suoritusohjeet.
- Osallistua liikkeenohjaajille suunnattuun koulutukseen vähintään kerran kortin voimassaoloaikana.
- Toimia kokeessa liikkeenohjaajana kirjallisen vahvistuksen saatuaan.
- Hankkia esteen sattuessa itselleen pätevä sijainen, jonka järjestäjät ja tuomari hyväksyvät.
- Saapua koepaikalle hyvissä ajoin, viimeistään 1/2 tuntia ennen kokeen/kilpailun alkamista
- Valmistella kehä koetta varten.
- Kääntyä tuomarin puoleen kysymyksissä, joihin hänellä ei ole varmaa tietoa.
- Kertoa tuomarille omasta ohjaus- tms. virheestä.

- Kutsua koirakot kilpailunumeron perusteella kehään.
- Huomioida käytännöllinen ja asiallinen pukeutuminen (joutuu liikkumaan ja seisomaan koko päivän).
- Huomioida säännöissä mainitut jääviyssäännöt. Mikäli liikkeenohjaaja haluaa kilpailla ko. kokeessa, on suositeltavaa, että hän ensin kilpailee ja vasta sen jälkeen toimii muissa luokissa liikkeenohjaajana.
- Olla selväsanainen, asiallinen ja ystävällinen.

Liikkeenohjaajan tarvikkeet (koeohjeiden mukaiset, järjestäjien hankkimat)

- Sekuntikello (oma on tuttu ja turvallinen)
- Metrimitta
- Suorituspaikkojen merkitsemiseen: merkkikartiot, liitua, teippiä, kalkkia tms.
- Huomioida näkösuoja (voi ja evl), jonka takana voi olla kerralla 3-6 (voi) ja 3-4, max 5 (evl) ohjaajaa koirilta kokonaan näkymättömissä.

Kauko-ohjauksen kirjalliset tai kuvalliset näyttötaulut (avo, voi, evl). Käytetään esimerkiksi käännettävää näyttötaulua tai sähköisesti toimivaa laitteistoa

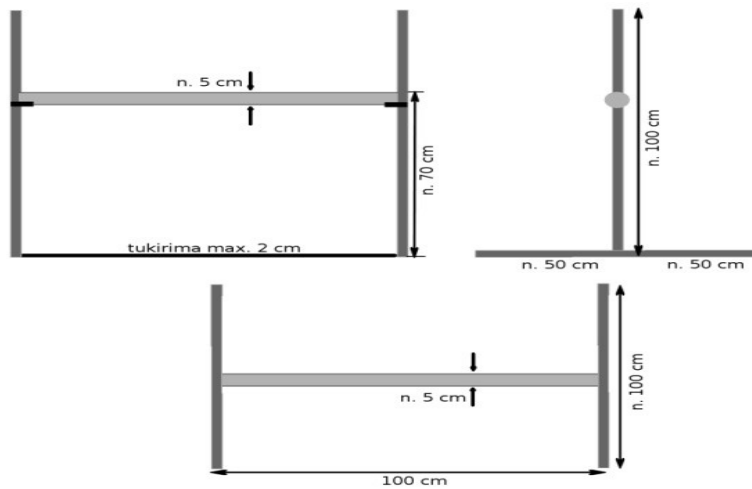

Hyppyesteet:

- Alokas- ja erikoisvoittajaluokassa tarvitaan avonainen este
- Erikoisvoittajaluokassa tarvitaan lisäksi umpinainen este
- Avoimessa luokassa ja voittajaluokassa tarvitaan umpinainen este

Avonainen este (alo, evl):

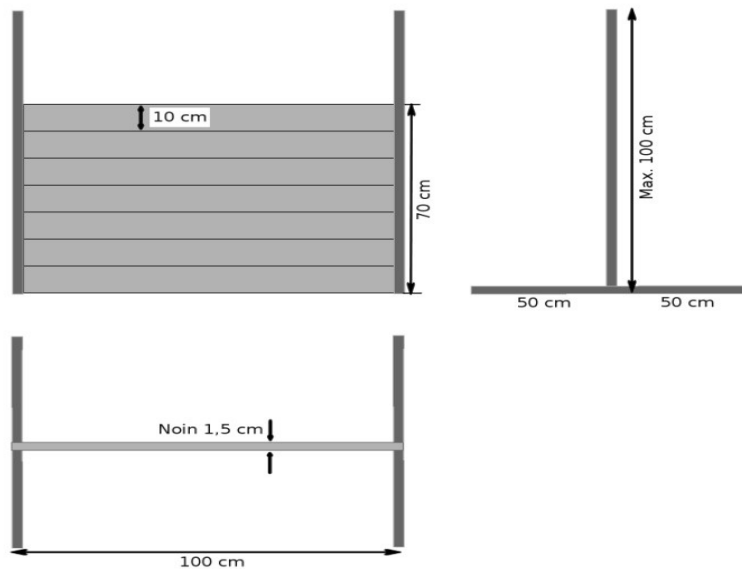
- ALO-luokassa on maksimikorkeus 50 cm ja EVL:ssä 70 cm.
- Leveys on 1 metri ja sivutolppien korkeus on 1 metri.
- Jalkojen kokonaispituuden tulee olla noin 1 metri (50+ 50 cm).
- Rakenteen tulee olla tukeva.
- Maata vasten oleva, jalkoja yhdistävän tukiriman korkeus ja leveys saa olla korkeintaan noin 1-2,0 cm.
- Jos esteessä on rima, tulee sen halkaisijan olla noin 3-5 cm ja se voi olla myös kaksivärinen.
- Riman tulee voida pudota molempiin suuntiin eikä esteessä saa olla ylimääräisiä riman kannattimia.
- Kannattimien tulee olla hieman koverrettuja, jotta tuuli ei pudota rimaa helposti.

- Jos esteessä on kapea lauta, tulee senkin olla noin 3-5 cm korkea.
- Tärkeää on, että rima ja lauta erottuvat taustasta.
- Esteessä ei saa olla sivusiivekkeitä.

Umpinainen este (avo, voi, evl):

- AVO-luokassa 50 cm on maksimikorkeus ja VOI- ja EVL-luokissa 70 cm.
- Leveys on 1 metri ja sivutolppien korkeus on 1 metri.
- Jalkojen kokonaispituuden tulee olla noin 1 metri (50+ 50 cm).
- Rakenteen tulee olla tukeva.
- Esteen korkeutta tulee voida säätää 10 cm:n korkeudesta 50-70 cm:n korkeuteen 5-10 cm:n välein.
- Esteessä tulee olla myös kapea lauta, 3-5 cm korkea.
- Esteessä ei saa olla sivusiivekkeitä.

Este(et) tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa

Noutoesineet

	Puinen (sorvattu) noutoesine	Metalliesineet, laipalliset	2cm x 2cm x 10 cm tunnistusnoutoesineet	Puiset, laipalliset tai sorvatut noutoesineet
ALO	Kolme erikokoista: pieni keskikokoinen suuri Suurimman paino max. 450g	---	---	---
AVO	Kolme erikokoista: pieni keskikokoinen suuri Suurimman paino max. 450g	---	---	---
VOI		Kolme erikokoista: • pieniä • keskikokoisia • suuria Suurimman paino max. 200g	6 x kilpailijoiden määrä	Kolme kahden sarjaa erikokoisia: • pieniä (2kpl) • keskikokoisia (2 kpl) • suuria (2 kpl) Suurimman paino max. 450 g
EVL	Kolme erikokoista: • pieni • keskikokoinen • suuri Suurimman paino max. 450g		8 x kilpailijoiden määrä	Kolme kolmen sarjaa erikokoisia: • pieniä (3kpl) • keskikokoisia (3kpl) • suuria (3kpl) Suurimman paino max. 450 g

Lisäksi rikkoutumisen varalta tulee varata ylimääräisiä noutoesineitä.

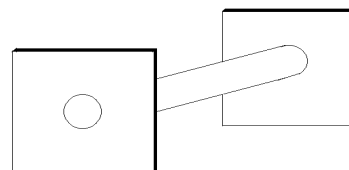
Alokasluokassa ja avoimessa luokassa ohjaaja saa käyttää omaa noutoesinettään, joka voi olla laipallinen tai sorvattu puinen noutoesine.

Tunnistusnoutoesineiden merkitsemistä varten tulee varata lyijy- tai kuulakärkikynä. Koejärjestäjän tulee merkitä esineet etukäteen lyijy- tai kuulakärkikynällä.

Puinen, sorvattu noutoesine

Ohjatun noudon esine (puinen, laipallinen)
Metalliesine (metallinen, laipallinen)

Suorituspaikkamerkit ja -merkinnät

Liikkeiden aloitus- ja päättymispaikkojen, suoritusalueiden sekä suorituspaikkojen merkitsemiseen voidaan käyttää erilaisia merkkejä, esimerkiksi naulauslevykeitä, teippejä, kartioita ja puolipalloja sekä liitua ja vaarattomia spraymaaleja.

Merkitsemisen tulee olla tarkoitukseen sopivaa ja tarvittaessa hyvin taustastaan erottuvaa, riippuen siitä ovatko merkinnät tarkoitettu ohjaajalle, liikkeenohjaajalle, tuomarille vai koiralle nähtäväksi.

Aloitus- ja päättymispaikkojen merkitsemiseen voidaan käyttää merkkejä kuten teipinpätkiä, kalkkiviivoja tai -pisteitä, pieniä naulauslevykeitä kuten kiekkoja (d = noin 5-10 cm) tai neliöitä (sivu noin 5-10 cm).

Etäällä aloituspaikasta tai ohjaajasta sijaitsevien suorituspaikkamerkkien tulee olla erottuvia kartioita, puolipalloja tai vastaavia liikekohtaisten ohjeiden mukaisesti.

Kartioiden korkeus on n. 10-40 cm riippuen luokasta ja liikkeestä.

Käskysanastoa liikkeittäin ja luokittain

Koeluokat

Alokasluokka	alo
Avoinluokka	avo
Voittajaluokka	voi
Erikoisvoittajaluokka	evl

Luoksepäästävyys – kaikki luokat

Tillgänglighet
Examination

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakot tarkastukseen.

Tuomari tarkastaa koirat ennen kaikkia luokkia.

Luoksepäästävyystarkastus tehdään aina kehän ulkopuolella.

Tarkastamatonta tai luoksepäästävyudessa hylättyä koira ei saa päästää kehään.

Luoksepäästävyystarkastuksessa koiran hinnan tulisi olla löysällä. Ohjaaja tuo kytketyn koiran tuomarin luokse, jonka pitää pystyä koskemaan koiraan.

Nartuilta tarkastetaan samalla, onko niillä kiima (tässä yhteydessä ohjaaja saa tarvittaessa pitää koirasta kiinni) ja urokset käsitellään vastaavalla tavalla.

Tarkastus voidaan tehdä paikallaoloryhmittäin, jolloin koirat siirtyvät tarkastuksen jälkeen kehään tai koirat voidaan tarkastaa ennen luokan alkua ja ne pääsevät tarkastuksen jälkeen odottamaan omaa suoritusvuoroaan.

Alokasluokka

ALO-1 Paikalla makaaminen 1 min

Platsliggande i grupp

Lying in group / long down

Koirat tuodaan paikallaoloon ja sieltä pois kytkettyinä.

Koirien määrä ryhmässä on 3-5 koira.

Koirien väli rivissä on 4 m.

Aika 1 min, joka alkaa, kun viimeinen ohjaajista on määrättyssä paikassa.

Tehtävät ja käskyt

ohjata 3-5 kilpailijaa sisälle kehään; riviin n. 4 m välein
osoittaa rintaman paikka kehässä (15 m - merkitään)
missä pysähdytään ja tehdään täyskäännös

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
muistuttaa taluttimen irrotus pois näkyviltä /toimitsijan pöydälle/ kehän reunalle

liike alkaa: kaikille yhtä aikaa

käskyt - pysähdys (ja/tai nyökkäys) yksitellen n. 3-5 m matkan päästä, vasemmalta oikealle
- jätetään koirat: kaikille yhtä aikaa

ottaa aika (1 min)

käskyt - aika
- palataan koirien luo: kaikille yhtä aikaa
- pysähdys (ja/tai nyökkäys) yksitellen n. 3-5 m matkan päästä, oikealta vasemmalle
- kiitos / liike on päättynyt: kaikille yhtä aikaa
- kytketään koirat

ohjata koirat pois kehästä

Käskysanastoa

Taluttimet irti ja pois näkyviltä	Koppla loss hunden	Unleash the dog
Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätetään koirat	Lämna hundarna	Leave the dogs
Matka riittää	Föraren helt om halt	The handler turnabout stop
Aika	Tiden är inne	Time
Palataan koirien luo	Tillbaka till hindarna	Go back to the dogs
Käsky istumaan yksitellen jokaiselle ohjaajalle	Kommando	Command
Kiitos (kaikille ohjaajille samanaikaisesti)	Momentet slut	Exercise finished

ALO-2 Seuraaminen

Linförighet / Fritt följ

Heelwork

Seuraaminen suoritetaan taluttimetta.

Seuraamiskaavio on suunniteltava etukäteen ja näytettävä tuomarille hyväksyttäväksi.

Seuraamiskaavio on oltava luokan jokaiselle kilpailijalle samanlainen.

Seuraamiskaavio sisältää kävelyosuudessa käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä.

Kaavioon kuuluu hidas- ja juoksuosuus ilman käännöksiä ja pysähdyksiä.

Kaavio ei sisällä käännöksiä paikallaan tai askelia eri suuntiin.

Käskysanasto

Talutin irti ja pois näkyviltä	Koppla loss hunden.	Unleash the dog
Liike alkaa (alo, avo, voi, evl)	Momentet börjar	Exercise begins
Seuraamiskaavio mukaisesti		
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward go
Normaalia käyntiä mars	Vanlig/Normal (gång) marsch	Normal pace
Hidasta käyntiä mars	Långsam (gång) marsch	Slow pace
Juoksuun mars mars	Språng marsch	Fast pace
Käännös oikeaan / vasempaan mars	Vänd till höger / vänster marsch Sväng till höger / vänster marsch Höger / vänster om marsch /	Turn right / left march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

ALO-3 Maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Läggande under marsch

Down under march

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakkoa liikkeiden suorituksissa.

Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta, kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole ko. liikkeessä mainittu.

- Luvan saatuaan ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta.
- Luvan saatuaan noin 10 metrin jälkeen ohjaaja kääntää koiran maahan itse pysähtymättä.
- Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä ja kääntyy koiraa kohti.
- Luvan saatuaan n. 3 s kuluttua ohjaaja palaa suoraan koiran luo ja kääntää sen perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta

liike alkaa:

- käskyt
- liikkeelle mars n. 10m
 - käsky (=maahan)
 - riittää (10m)
 - palaa koiran luo (3 s)
 - käsky (perusasentoon)
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward march
Käsky	Kommando	Command
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
Palaa koiran luokse	Tillbaka till hundens	Back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

ALO-4 Luoksetulo

Inkallande
Recall

Matka n. 15 m

Suora luoksetulo ilman pysähdyksiä.

- Luvan saatuaan ohjaaja jättää koiran istumaan ja kävelee osoitettuun paikkaan.
- Luvan saatuaan ohjaaja kääntyy koiraan kohti ja kutsuu koiran luokseen perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta

liike alkaa:

- käskyt
- jätä koira (perusasentoon)
 - riittää (15 m)
 - käsky / kutsu
 - käsky (siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen)
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Jätä koira	Lämna hundens / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

ALO-5 Noutoesineen pitäminen

Att hålla apport

Holding a dumbbell

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

- Koira on perusasennossa ohjaajan vieressä tai istuu ohjaajan edessä. Jos koira suorittaa liikkeen ohjaajan edessä, ohjaaja siirtyy koiran eteen.
- Liikkeenohjaaja kysyy/ohjaaja ilmoittaa, kumpaa menettelyä hän noudattaa.
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa ohjaajalle noutoesineen.
- Luvan saatuaan ohjaaja antaa noutoesineen koiralle.
- Liikkeenohjaaja ottaa ajan (5 s).
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Käsky” ja ohjaaja käskää koiran irrottamaan noutoesineen.
- Mikäli koira pudottaa noutoesineen, ohjaaja nostaa ja luovuttaa sen luvan saatuaan liikkeenohjaajalle.
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike päättyy”.
- Koiran ei tarvitse siirtyä perusasentoon sivulle.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
koiran voivan istua sivulla/edessä jolloin ohjaaja siirtyy koiran eteen
osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta

liike alkaa:

ojentaa ohjaajan oma tai järjestäjältä valittu noutoesine

käskyt - käsky (= lupa ohjaajalle antaa koiralle esine)

ottaa aika (5 s)

käskyt - aika / käsky (= lupa ohjaajalle ottaa esine koiralta)
- kiitos / liike on päättynyt

käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky (lupa antaa esine koiralle)	Kommando	Command
Aika	Tiden är inne	Time
Käsky (lupa ohjaajalle ottaa esine koiralta)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

ALO-6 Kauko-ohjaus

Fjärrdirigering

Distance control

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisen, kuvallisen tai elektronisen näyttötaulun avulla.

Asennonvaihtokehotukset tulee antaa noin 3 s välein.

Aloituspaidan rajalinja on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana.

Aloituspaidka on tämän rajalinjan edessä ja ohjaajan tulee käskää koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Koiran ja ohjaajan välinen etäisyys on noin 2 m.

Liikkeenohjaajan on hyvä huomioida auringon/valojen häikäisy.

- Luvan saatuaan ohjaaja käskää koiran makuulle.
- Luvan saatuaan ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan, missä kääntyy luvan saatuaan koiraan päin.
- Koiran tulee vaihtaa asentoa kaksi kertaa (istu/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti.
- Asennonvaihtojen järjestys on istu-maahan.
- Viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.
- Viimeisen ”maahan”- käskyn jälkeen luvan saatuaan ohjaaja palaa koiransa luokse ja luvan saatuaan käskää sen istumaan.

Tehtävät ja käskyt

osoittaa aloituspaikka (kahden merkin avulla kuvitteellinen rajalinja koiran taa) paikka, jonne ohjaajan tulee siirtyä ja kääntyä (2 m koirasta – Ei takana olevasta rajalinjasta – merkitään ja huomioidaan koiran koko välimatkan suhteen)

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

muistuttaa koiran makuulle jättämisestä

siirtyä itse 3-5 m koiran taakse

liike alkaa:

käskyt - käsky (maahan)
- jätä koira
- riittää (2 m) - joka mitataan koiran koko huomioiden

näyttää sarja: istu-maahan (3 s välein)

käskyt - palaa koiran luo
- käsky (perusasentoon)
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hundens / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
(liikkeenohjaaja näyttää merkit sovitussa järjestyksessä)		
Palaa koiran luo	Gå tillbaka till hundens	Go back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

ALO-7 Esteyppy

Hopp över hinder

Recall and jumping over a hurdle

Tuomari määrää/hyväksyy esteen korkeuden, max. 50 cm.

Avonainen 1 metrin levyinen hyppyeste.

Este tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa.

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Hyppy suoritetaan yhdensuuntaisesti: ohjaajaa kohti.

Ohjaaja saa valita etäisyyden esteestä väliltä 2–4 metriä.

- Ohjaaja jättää koiran istumaan noin 2–4 metrin päähän esteestä ja kävelee esteen toiselle puolelle (noin 2–4 metrin päähän esteestä).
- Ohjaaja kutsuu koiran hyppäämään esteen yli.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa aloitus-/jättöalue (2–4 m esteestä merkitään esim. piirto/teipit)
suositella "kutsualue" (2–4 m esteestä merkitään esim. piirto/teipit)
ohjaajaa siirtymään esteen oikealta puolen kutsualueelle

liike alkaa:

käskyt - jätä koira /siirry esteen taa
- käsky / kutsu
- käsky: siirtyminen sivulle, jos on tullut eteen
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanasto

Jätä koira/ siirry	Lämna hunden / föraren utgår	Leave the / your dog
Käsky/ kutsu	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

ALO-8 Kokonaisvaikutus

Helhetsintryck

General impression

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakon kuulemaan tuomarin antaman kokonaisvaikutuksen.

Avoin luokka

AVO-1 Paikalla istuminen 1 minuutti, ohjaajat näkyvissä

Sittande i grupp
Sitting in a group

Koirat tuodaan paikallaoloon ja sieltä pois kytkettyinä.

Koirien määrä ryhmässä on 3-6 koira.

Koirien väli rivissä on n. 3 m.

Välimatka n. 25 m kohtisuoraan koiraan nähden näkyvillä.

Liikkeenohjaaja kertoo ohjaajille kuinka kauas koirien luota poistutaan ja osoittaa ko. paikan sekä kuinka ja minne siirrytään ajan tultua täyteen.

Aika 1 min, joka alkaa, kun viimeinen ohjaajista on määrättyssä paikassa.

Ajan täytyttyä ja luvan saatuaan ohjaajat siirtyvät n. 3 m etäisyydelle koirien taakse (ohittaen koiran n. 0,5 m etäisyydeltä) ja sieltä yhtä aikaa koirien viereen.

Tehtävät ja käskyt

ohjata 3-6 kilpailijaa sisälle kehään; riviin n. 3 m välein
kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa rintaman paikka kehässä (25 m) missä pysähdytään ja tehdään täyskäännös paikka/linja, missä pysähdytään ja tehdään täyskäännös koirien takana (3 m, merkitään)

muistuttaa koiran ohituksen tapahtuvan 0,5 m etäisyydeltä koiran jäädessä vasemmalle taluttimen irrotus pois näkyviltä

käskyt - taluttimet irti, pois näkyviltä

liike alkaa:

käskyt - jätetään koirat: kaikille yhtä aikaa

ottaa aika (1 min)

käskyt - aika
- siirrytään koirien taakse (3 m ← merkitty)
- palataan koirien luo
- kiitos / liike on päättynyt: kaikille yhtä aikaa
- kytketään koirat

muistuttaa taluttimen kiinnitys ennen poistumista
ohjata koirakot ulos kehästä

Käskysanastoa

Taluttimet irti ja pois näkyviltä	Koppla loss hunden	Unleash the dog
Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätetään koirat	Lämna hundarna /	Leave the dogs
Matka riittää	Föraren helt om halt	The handler turnabout stop
Aika	Tiden är inne	Time
Siirrytään koirien taakse	Gå bakom hundarna	Go behind the dogs
Palataan koirien luo	Gå tillbaka till hundarna	Go back to the dogs
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-2 Seuraaminen

Linförighet / Fritt följ
Heelwork

Seuraaminen suoritetaan taluttimetta.

Seuraamiskaavio on suunniteltava etukäteen ja näytettävä tuomarille hyväksyttäväksi.

Seuraamiskaavion on oltava luokan jokaiselle kilpailijalle samanlainen.

Seuraamiskaavio sisältää kävelyosuudessa käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä.

Seuraamiskaavio sisältää myös juoksuosuuden, jossa käännökset tehdään vain oikeaan.

Kaavioon kuuluu myös 2–3 askelta eteen- ja taaksepäin.

Kaavio ei sisällä käännöksiä paikallaan tai askelia vasemmalle/oikealle.

Käskysanastoa

Talutin irti ja pois näkyviltä	Koppla loss hunden.	Unleash the dog
Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Seuraamiskaavion mukaisesti		
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward go
Normaalia käyntiä mars	Vanlig/Normal (gång) marsch	Normal pace
Juoksuun mars mars, käännös oikeaan mars	Språng marsch, vänd till höger marsch	Fast pace, turn right
Käännös oikeaan/ vasempaan mars	Vänd till höger / vänster marsch Sväng till höger / vänster marsch Höger / vänster om marsch /	Turn right / left march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
2-3 askelta eteen / taakse mars	2-3 steg framåt / bakåt marsch	2-3 steps forward / back march
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-3 Seisominen seuraamisen yhteydessä

Ställande under marsch
Stand under march

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta kartiolla/merkillä tehtävää täyskäännöstä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

- Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta.
- Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käskee koiran seisomaan itse pysähtymättä.
- Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä ja itsenäisesti kääntyy koiraan kohti.

- Luvan saatuaan n. 3 s kuluttua ohjaaja siirtyy 1-2 m koiran taakse.
- Ohjaaja ohittaa koiran noin 0,5 m etäisyydeltä. Koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle.
- Luvan saatuaan ohjaaja kääntyy ja palaa koiran luo ja käskee sen perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
 osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta
 paikka/linja (10 m), missä ohjaaja itsenäisesti pysähtyy ja kääntyy
 muistuttaa tarvittaessa asennosta
 tarvittaessa koiran ohituksen tapahtuvan 0,5 m etäisyydeltä koiran jäädessä vasemmalle

liike alkaa:

käskyt - liikkeelle mars
 - käsky 10 m kohdalla (ohjaajalle lupa käskyttää koira määrättyyn asentoon)
 - n. 3 s kuluttua: siirry koiran taakse (1-2 m) ja
 - palaa koiran luo < sanotaan välittömästi, kun ohj. on n. 1-2 m koiran takana
 - käsky (perusasentoon)
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward march
Käsky	Kommando	Command
Siirry koiran taa	Gå bakom hunden	Go behind the dog
Siirry koiran luokse	Tillbaka till hundens	Go back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-4 Luoksetulo

Inkallande
 Recall

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla

Matka n. 20-25 m.

Suora luoksetulo ilman pysähdyksiä.

- Luvan saatuaan ohjaaja käskee koiran maahan ja kävelee hänelle osoitettuun paikkaan.
- Luvan saatuaan ohjaaja kääntyy koiraan kohti ja kutsuu koiran luokseen perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
 osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta
 paikka/merkki, jonne ohjaajan tulee siirtyä
 muistuttaa koiran makuulle jättämisestä

liike alkaa:

- käskyt
- käsky (maahan)
 - jätä koira
 - riittää (20-25 m)
 - käsky / kutsu
 - käsky; siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hunden / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-5 Istuminen tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Sättande eller läggande under marsch

Sit or down under march

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta kartiolla/merkillä tehtävää täyskäännöstä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Tuomari päättää suoritettavan asennon (istuminen/maahanmeno) ennen luokan alkua.

Kaikki kokeen koirakot suorittavat saman asennon.

- Ohjaaja ja koira etenevät normaalivauhtia suoraa linjaa aloituspaikalta.
- Noin 10 metrin jälkeen ohjaaja käskee koiran määrättyyn asentoon itse pysähtymättä.
- Ohjaaja jatkaa kulkuaan noin 10 metriä ja itsenäisesti kartiolla/merkillä kääntyy koiraan kohti.
- Luvan saatuaan noin 3 s kuluttua ohjaaja siirtyy 1-2 m koiran taakse.
- Ohjaaja ohittaa koiran noin 0,5 m etäisyydeltä. Koira jää ohjaajan vasemmalle puolelle.
- Luvan saatuaan ohjaaja kääntyy ja palaa koiran luo ja käskee sen perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa aloituspaikka

paikka / linja (10 m), missä ohjaaja *itsenäisesti* pysähtyy ja kääntyy

muistuttaa suoritettavasta asennosta

tarvittaessa koiran ohituksen tapahtuvan 0,5 m etäisyydeltä koiran jäädessä vasemmalle

liike alkaa:

käskyt

- liikkeelle mars
- käsky 10 m kohdalla (=ohjaajalle lupa käskyttää koira määrättyyn asentoon)
- n. 3 s kuluttua: siirry koiran taa (1-2 m)
ja
- palaa koiran luo < sanotaan välittömästi, kun ohj. on n. 1-2 m koiran takana
- käsky (mikäli koiran asento on maahan)
- kiitos / liike on päätynyt

Käskysanastoa

Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward march
Käsky	Kommando	Command
Siirry koiran taa	Gå bakom hundens	Go behind the dog
Palaa/Siirry koiran luo	Tillbaka till hundens	Go back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-6 Lähettäminen määrätyle paikalle ja maahanmeno

Sändande och platsläggande

Send away into a square and lying down

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta käskyjä ruudussa (seiso/maahan) ja mahdollisia lisäohjauskäskyjä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ruudun koko on 3 metriä x 3 metriä.

Ruudun sivujen etäisyyden kehän reunasta tulee olla vähintään noin 3–5 metriä.

Ruudun keskikohdan ja aloituspaikan välinen etäisyys on noin 15 metriä.

Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla (korkeus noin 10–15 cm).

Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkoreunoja myöten.

Ennen liikkeen aloittamista liikkeenohjaaja muistuttaa ohjaajaa ilmoittamaan tuomarille aikooko hän käskeä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan.

- Luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran ruutuun.
- Luvan saatuaan ohjaaja kävelee koiran viereen.
- Luvan saatuaan ohjaaja käskää koiran perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa aloituspaikka

ruutu

kysytään tarvittaessa koiran toiminta ruudussa (seisooko ensin / suoraan maahan)

liike alkaa:

- käskyt
- käsky; (= ohj. lupa lähettää koira kohti ruutua)
 - siirry koiran luo
 - käsky (perusasentoon)
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Siirry koiran luo	Gå til hundens	Go to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-7 Noutaminen

Apportering

Retrieve of a wooden dumbbell

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Noutoesine voi olla ohjaajan oma, jonka tuomari hyväksyy.

Järjestäjillä tulee olla kolme erikokoista puista noutoesinettä erikokoisia koirarotuja varten. Suurimman noutoesineen paino on noin 450 g.

Ohjaaja voi valita haluamansa kokoisen noutoesineen koiran koosta riippumatta.

Heiton pituus on vähintään 10 m – merkitään.

- Liike alkaa.
- Liikkeenohjaaja ojentaa ohjaajalle puisen noutoesineen.
- Luvan saatuaan ohjaaja heittää noutoesineen noin 10 metrin päähän.
- Ohjaaja voi uusia epäonnistuneen heiton.
- Liikkeenohjaaja hakee esineen mahdollista uusintaheittoa varten.
- Lupa noutoon annetaan vasta noutoesineen pysähtyttyä.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa heittopaikka
linja, minne heiton tulee vähintään kantaa (10 m merkitään)

liike alkaa:

ojentaa ohjaajan oma / valitsema esine

- käskyt
- saa heittää
 - käsky; noutoon
 - käsky; luov. sivulla /edessä
 - käsky; siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Saa heittää	Kasta föremålet	Throw the object
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-8 Kauko-ohjaus

Fjärrdirigering

Distance control

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Liikkeenohjaaja osoittaa ohjaajalle asennonvaihtojen järjestyksen kirjallisen, kuvallisen tai elektronisen näyttötaulun avulla.

Asennonvaihtokehotukset tulee antaa noin 3 s välein.

Aloituspaikan rajalinja on kahden merkin välinen kuvitteellinen jana.

Aloituspaikka on tämän rajalinjan edessä ja ohjaajan tulee käskää koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Koiran ja ohjaajan välinen etäisyys on noin 5 m.

Liikkeenohjaaja sijoittuu 3-5 metriä koirasta näkemättä sen suorittamista.

Liikkeenohjaajan on hyvä huomioida auringon/valojen häikäisy.

- Luvan saatuaan ohjaaja käskää koiran makuulle.
- Luvan saatuaan ohjaaja jättää koiran paikalleen ja siirtyy osoitettuun paikkaan, missä kääntyy luvan saatuaan koiraan päin.
- Koiran tulee vaihtaa asentoa neljä kertaa (istu/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti.
- Asennonvaihtojen järjestys on istu-maahan (kaksi kertaa). Viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.
- Viimeisen ”maahan”- käskyn jälkeen luvan saatuaan ohjaaja palaa koiransa luokse ja luvan saatuaan käskää sen istumaan.

Tehtävät ja käskyt

osoittaa aloituspaikka (kahden merkin avulla kuvitteellinen rajalinja koiran taa) paikka, jonne ohjaajan tulee siirtyä ja kääntyä (5m koirasta – ei takana olevasta rajalinjasta – merkitään ja huomioidaan koiran koko välimatkan suhteen)

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

muistuttaa koiran makuulle jättämisestä

siirtyä itse 3-5 m koiran taakse / etusivustalle

liike alkaa:

- käskyt
- käsky (maahan)
 - jätä koira
 - riittää (5 m) - joka mitataan koiran koko huomioiden

näyttää sarja: istu-maahan (3 s välein)

- käskyt
- palaa koiran luo
 - käsky (perusasentoon)
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hunden / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
(liikkeenohjaaja näyttää merkit sovitussa järjestyksessä)		
Palaa koiran luo	Gå tillbaka till hunden	Go back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-9 Estehyppy

Hopp över hinder

Recall and jumping over a hurdle

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Tuomari määrää/hyväksyy esteen korkeuden.

Umpinainen 1 metrin levyinen hyppyeste.

Esteen korkeuden tulee olla noin koiran säkäkorkeus, mutta ei yli 50 cm.

Este tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa

Hyppy suoritetaan yhdensuuntaisesti: ohjaajaa kohti.

Ohjaaja saa valita etäisyyden esteestä väliltä 2–4 metriä.

Ohjaaja jättää koiran istumaan noin 2–4 metrin päähän esteestä ja kävelee esteen toiselle puolelle (noin 2–4 metrin päähän esteestä).

Ohjaaja kutsuu koiran hyppäämään esteen yli.

Tehtävät ja käskyt

- kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
- osoittaa aloitus-/jätöalue (2–4 m esteestä merkitään esim. piirto/teipit)
- "kutsualue" (2–4 m esteestä merkitään esim. piirto/teipit)
- suositella siirtymään esteen oikealta puolen

liike alkaa:

- käskyt
- jätä koira
 - käsky / kutsu
 - käsky: siirtyminen sivulle, jos on tullut eteen
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Jätä koira/ siirry esteen taa	Lämna hundens bakom hindret	Leave the dog behind the hurdle
Käsky/ kutsu	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-10 Merkin kiertäminen ja paluu perusasentoon

Sändande runt en kon och tillbaka till föraren

Send around a cone and return

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta
merkki (15-40 cm) 10 m etäisyydellä aloituspaikasta

liike alkaa:

- käskyt
- käsky (=ohjaajalle lupa lähettää koira kiertämään merkki)
 - käsky; siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

AVO-11 Kokonaisvaikutus

Helhetsintryck

General impression

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakon kuulemaan tuomarin antaman kokonaisvaikutuksen.

Voittajaluokka

VOI-1 Paikalla makaaminen 2 min, ohjaajat näkösuojassa

Platsliggande i grupp

Lying in a group

Liikkeenohjaaja / tuomari kokoaa ryhmän koirat numerojärjestykseen kehän ulkopuolelle, jonne myös taluttimet jätetään.

Koirien määrä ryhmässä on 3-6 koira. Koirien väli rivissä on n. 3 m.

Aika on 2 min näkösuojassa. Aika alkaa, kun viimeinen ohjaajista on määrättyssä paikassa.

Liikkeenohjaaja kertoo ohjaajille kuinka kauas koirien luota poistutaan ja osoittaa ko. paikan sekä kuinka ja minne siirrytään ajan tultua täyteen.

Liikkeenohjaaja aloittaa rivin vasemmasta päästä lähtien ja pysähtyy kunkin koiran kohdalle n. 4 m päähän koirasta ja siirtyy seuraavaan koiraan.

Liikkeenohjaajan luvalla ohjaajat käskvät koiransa maahan yksitellen.

Liikkeenohjaaja suorittaa häirinnän esimerkiksi pujotellen koirien välistä kerran.

Palattuaan kehään ohjaajat siirtyvät luvan saatuaan n. 3 m etäisyydelle koirien taakse.

Ohjaajat ohitavat koiransa n. 0,5 m etäisyydeltä koiran jäädessä vasemmalle.

Liikkeenohjaajan luvalla ohjaajat siirtyvät yhtä aikaa koiriensä viereen.

Liikkeenohjaaja aloittaa rivin oikeasta päästä lähtien ja pysähtyy kunkin koiran kohdalle n. 4 m päähän koirasta ja siirtyy seuraavaan koiraan.

Liikkeenohjaajan luvalla ohjaajat käskvät koiransa istumaan yksitellen.

Tehtävät ja käskyt

ohjata 3-6 kilpailijaa sisälle kehään; riviin n. 3 m välein
osoittaa rintaman paikka kehään tultaessa
paikka/linja, missä pysähdytään ja tehdään täyskäännös koirien takana (3 m merkitään)
muistuttaa koiran ohituksen tapahtuvan 0,5 m etäisyydeltä koiran jäädessä vasemmalle

liike alkaa: kaikille yhtä aikaa

käskyt - pysähdys ja/tai nyökkäys yksitellen n. 4-5 m matkan päästä, vasemmalta oikealle
- jätetään koirat: kaikille yhtä aikaa

ottaa aika (2 min), suoritetaan häirintä. Huom! 1 x ns. 8

käskyt - aika
- palataan kehänauhan sisäpuolelle

- siirrytään koirien taa n. 3 m (voi merkitä)
- palataan / siirrytään koirien luo: kaikille yhtä aikaa
- pysähdys ja/tai nyökkäys yksitellen n. 4-5 m matkan päästä, oikealta vasemmalle
- kiitos / liike on päättynyt: kaikille yhtä aikaa

ohjata kilpailijat ulos kehästä

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky (maahan jokaiselle ohjaajalle yksitellen)	Kommando	Command
Jätetään koirat	Lämna hundarna /	Leave the dogs
Aika	Tiden är inne	Time
Palataan kehään/kehänauhalle	Tillbaka till ringen	Back to the ring
Siirrytään koirien taakse	Gå bakom hundarna	Go behind the dogs
Palataan koirien luo	Gå tillbaka till hundarna	Go back to the dogs
Käsky (istumaan jokaiselle ohjaajalle yksitellen)	Kommando	Command
Kiitos (kaikille ohjaajille samanaikaisesti)	Momentet slut	Exercise finished

VOI-2 Seuraaminen

Linförighet / Fritt följ

Heelwork

Seuraaminen suoritetaan taluttimetta.

Seuraamiskaavio on suunniteltava etukäteen ja näytettävä tuomarille hyväksyttäväksi.

Seuraamiskaavio on oltava luokan jokaiselle kilpailijalle samanlainen.

Seuraamiskaavio sisältää hitaan-, normaalin- ja juoksuosuuden, joissa on käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä.

Kaavioon kuuluu myös kaksi–kolme askelta eteen- ja taaksepäin.

Seuraamiseen tulee sisältyä myös lyhyt matka (5–8 askelta) suoraan taaksepäin. Osuuden, jossa ohjaaja kävelee taaksepäin, tulee olla riittävän tasainen ja turvallinen.

Kaavio ei sisällä käännöksiä paikallaan tai askelia vasemmalle/oikealle.

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Seuraamiskaavio mukaisesti		
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward go
Normaalia käyntiä mars	Vanlig/Normal (gång) marsch	Normal pace
Hidasta käyntiä mars	Långsam (gång) marsch	Slow pace
Juoksuun mars mars	Språng marsch	Fast pace
Käännös oikeaan / vasempaan mars / seis	Vänd till höger / vänster marsch / halt Sväng till höger / vänster marsch / halt Höger / vänster om marsch / halt	Turn right / left march / stop
Täyskäännös mars / seis	Helt om marsch / stop	Turn about march / stop
2-3 askelta eteen / taakse seis	2-3 steg framåt / bakåt halt	2-3 steps forward / back stop
Taakse mars /5-8 askelta	Bakåt marsch	Backwards march
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-3 Seisominen ja/tai istuminen ja/tai maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Ställande och/eller sättande och/eller läggande under marsch

Stand and/or sit and/or down under march

Liikkeenohjaaja antaa käskyn liikkeelle lähtöön, pysähtymisiin, täyskäännöksiin ja liikkeen lopun pysähdykseen. Käännöksen kulmassa ja koiran mukaan ottamisen ohjaaja tekee itsenäisesti.

Asentojen (seiso-istu-maahan) suoritusjärjestys sekä käännösjärjestys (vasempaan ja oikeaan) voivat vaihdella, mutta järjestyksen tulee olla sama kaikille osallistujille.

Tuomari päättää mitkä kaksi asentoa suoritetaan ja missä järjestyksessä. Järjestyksen on oltava näkyvillä ennen luokan alkamista.

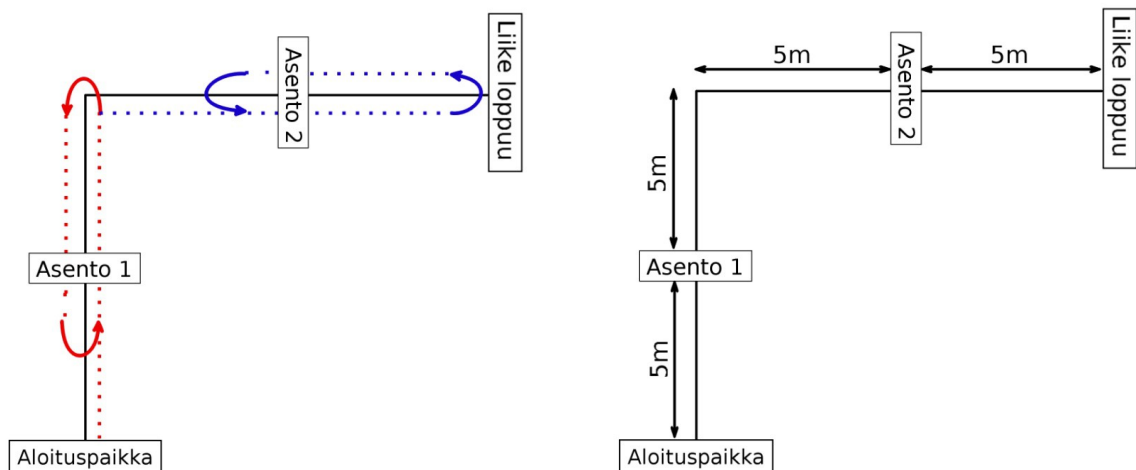
Kuvallisia / merkittyjä merkkejä/kartioita voi käyttää.

Käännösten paikat (vasen / oikea) tulee merkitä pienillä kartioilla, puolipalloilla, kylteillä tai vastaavilla.

Pysähdyspaikat (2 kpl) ovat keskellä noin 10 metrin janaa.

- Luvan saatuaan ohjaaja ja koira etenevät kutakin 10 metrin janaa pitkin noin puoliväliin (5 m).
- Janan puolessavälissä luvan saatuaan ohjaaja antaa koiralle käskyn.
- Ohjaaja jatkaa kulkuaan vielä noin 5 m ja tekee liikkeenohjaajan käskystä merkillä / kyltillä täyskäännöksen ja palaa kohti koira.
- Ohjaaja ohittaa noin 0,5 m etäisyydellä koiran sen jäädessä ohjaajan vasemmalle puolelle.
- Ohjaaja jatkaa kävelemistä vielä noin 2 m koiran taakse, missä luvan saatuaan tekee täyskäännöksen ja palaa koiran luo.
- Sivuttaessaan koiran ohjaaja antaa sille itsenäisesti "seuraa"- käskyn itse pysähtymättä.
- Seuraavassa käänätösteessä (5 m) koirakko kääntyy vasemmalle/oikealle ja matkan puolessa välissä ohjaaja antaa seuraavan määrätyn pysähdys -käskyn.
- Liike päättyy, kun liikkeenohjaaja on antanut pysähtymiskäskyn ja ilmoittanut liikkeen päättyneen.

Liike suoritetaan alla olevan kuvan mukaisesti.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
ensimmäisen käännöksen suunta
osoittaa aloituspaikka
muistuttaa tarvittaessa järjestyksestä

liike alkaa:

käskyt

- liikkeelle mars
- käsky (2 kertaa) = kunkin janan puolivälissä, noin 5m kohdalla
- täyskäännös mars (4 kertaa) = kunkin janan päässä olevalla kartiolla /merkillä) n. 10 m kohdalla (ohj. tulee kiertää merkki/kartio) ja n. 2 m koiran takana viimeisen janan päässä ohjaajan otettua koira mukaansa:
- liike seis
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward march
Käsky	Kommando	Command
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Käsky	Kommando	Command
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-4 Luoksetulo ja pysäytys seisomaan

Inkallande med ställande

Recall with stand

Kaikki liikkeen vaiheet, pysähtymiskäskyä lukuun ottamatta, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ohjaajan tulisi ilmoittaa käyttäkö suullista käskyä vai käsimerkkiä pysäytyksessä.

Liikkeenohjaaja kysyy käyttäkö ohjaaja käsimerkkejä.

Luoksetulomatka on n. 25-30 m.

Matkan puoliväli on merkitty esimerkiksi luoksetulolinjan sivuun sijoitetuilla kartioilla.

- Luvan saatuaan ohjaaja kärkee koiran maahan ja siirtyy hänelle osoitettuun paikkaan.
- Luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koira ja kärkee itsenäisesti sen seisomaan merkin kohdalla.
- Luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta
paikka/merkki, jonne ohjaajan tulee siirtyä
merkkikartio (12,5 m–15 m), jolla ohjaajan tulee itsenäisesti käskyttää
koira seisomaan
kysytään käyttääkö ohj. käsimerkkiä (ohjaaja on velvollinen ilmoittamaan)

liike alkaa:

käskyt

- käsky (maahan)
- jätä koira
- riittää (25-30 m)
- käsky/kutsu
- käsky/kutsu
- käsky; siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen
- kiitos/ liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hundens / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about, stop
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-5 Lähettäminen määrätyle paikalle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo

Sändande med (dirigering,) platsläggande och inkallande
Send away to a square, down and recall

Kaikki liikkeen vaiheet, lukuun ottamatta käskyjä ruudussa (seiso/maahan) ja mahdollisia lisäohjauskäskyjä, tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Ruudun koko on 3 metriä x 3 metriä.

Ruudun sivujen etäisyyden kehän reunasta tulee olla vähintään noin 3–5 metriä.

Ruutu sijaitsee noin 23 metrin päässä liikkeen aloituspaikasta (mitattuna ruudun keskipisteeseen).

Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla (korkeus noin 10–15 cm).

Ruutumerkkien ympyrän pohjan halkaisijan ja neliön pohjan sivun pituudet tulisi olla noin 10-20cm.

Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkoreunan myötäisesti.

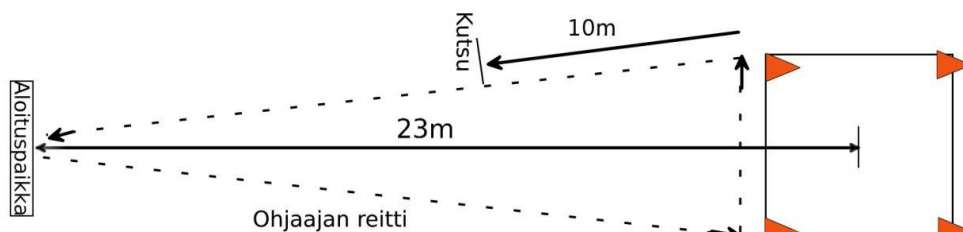
Ohjaajaa ei kävelytetä ruutuun asti.

Liike päättyy perusasentoon.

Lopussa ei tehdä täyskäännöstä.

Ennen liikkeen aloittamista liikkeenohjaaja muistuttaa ohjaajaa ilmoittamaan tuomarille aikooko hän käskeä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan.

- Luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran 3 metriä x 3 metriä kokoiseen ruutuun.
- Luvan saatuaan ohjaaja kävelee kohti oikeanpuoleista kartiota.
- Luvan saatuaan noin 2 metrin etäisyydellä kartiosta ohjaaja kääntyy vasempaan ja noin 3 metrin jälkeen uudelleen vasempaan, kohti aloituspaikkaa.
- Kuljettuaan noin 10 metriä toisesta käännöksestä ja luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koiraa ja jatkaa kohti aloituspaikkaa.
- Luvan saatuaan ohjaaja pysähtyy tultuaan aloituspaikkaan.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa lähetyspaikka
ruutu
kysytään koiran toiminta ruudussa (ohjaajan tulisi ilmoittaa se)

liike alkaa:

käskyt - käsky (= ohjaajalle lupa lähettää koira kohti ruutua)
- oikealle kartiolle mars
- (käännös) vas. mars – n. 3 m
- (kohti lähtöpaikkaa)/ vas. mars n. 10 m:
- käsky / kutsu
- liike seis / matka riittää
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Oikealle kartiolle mars	Gå mot högra konen marsch	Go towards the right cone march
Käännös vasempaan mars	Vänd till vänster	Turn left
Kohti lähtöpaikkaa mars	Vänd mot startpunkten	Turn towards starting point
Käsky	Kommando	Command
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-6 Ohjattu noutaminen

Apportering med dirigering
Directed retrieve

Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

Järjestäjillä tulee olla kolme erikokoista puista laipallista tai sorvattua kahden noutoesineen sarjaa erikokoisia koirarotuja varten.

Suurin saa painaa korkeintaan noin 450g.

Värillisiä noutoesineitä voi/saa käyttää, kunhan sen keskiosa on käsittelemätön.

Ohjaaja voi valita haluamansa kokoisen joko laipallisen tai sorvattun puisen noutoesinesarjan koiran koosta riippumatta.

Noudettava esine arvotaan ennen arvostelun alkamista.

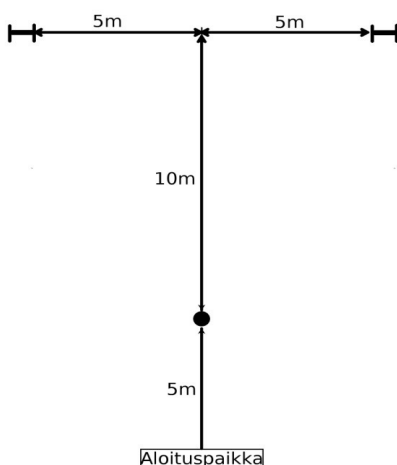
Merkki (vain naulauslevyke osoittamassa koiran pysähtymispaikan) sijaitsee noin 5 metriä aloituspaikasta.

Esineet sijoitetaan noin 15 metrin etäisyydelle päässä aloituspaikasta ja asetetaan 10 metrin päähän toisistaan.

Noutoesine, joka on arvottu, asetetaan maahan ensiksi.

Esineet tulee sijoittaa siten, ettei arvonta vaikuta noutamisen vaikeusasteeseen.

- Koirakko ohjataan aloituspaikalle ja liike aloitetaan.
- Liikkeenohjaaja vie 15 metrin päähän kuvitteelliselle rajalinjalle kaksi puista noutoesinettä riviin noin 10 metrin päähän (paikat merkitään) toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä.
- Esineitä ei tule erikseen nostella, kun niitä asetetaan paikoilleen
- Luvan saatuaan koirakko kävelee kohti merkkiä, menee sen ohi 1-2 m ja luvan saatuaan tekee täyskäännöksen kohti merkkiä. Sen jälkeen ohjaaja käskää itsenäisesti koiran seisovaan asentoon merkille pysähtymättä itse .
- Ohjaaja palaa aloituspisteeseen ja luvan saatuaan kääntyy ja pysähtyy kohti koira ja noutoesineitä.
- Noin 3 sekunnin kuluttua ohjaaja saa luvan käskää koira noutamaan arvottu noutoesine.

Tehtävät ja käskyt

Arvotaan noudettava esine

Ohj. valitsee esineet 3 erilaisesta kokosarjasta, max. 450g

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa aloituspaikka
pieni merkki (esim. naulauslevyke) on n. 5 m aloituspaikasta

liike alkaa:

lähteä ohjaajasta sivuunpäin 5 m joko oik/vas (ei kuljeta suoritusalueen kautta) ja

viedä ensimmäiseksi noudettava esine.

Esineitä ei tule erikseen nostella ilmaan, kun niitä laitetaan 15 m linjalle.

käskyt

- liikkeelle mars / kohti merkkiä mars
- täyskäännös mars 1-2 m (ohjaaja itsenäisesti pysähtymättä käskyttää koiran seisomaan)
- täyskäännös seis (aloituspaikalla) ja
- käsky 3 sek. kuluttua (=lupa ohjaajalle lähettää koira merkiltä kohti esinettä)
- käsky; luov.sivulla /edessä
- käsky: siirtymiseen, jos on luovuttaa edessä
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Liikkeenohjaaja vie esineet, arvotun esineen ensin		
Liikkeelle mars/kohti merkkiä mars	Framåt marsch	Forward go
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Täyskäännös seis	Helt om halt	Turn about stop
Käsky	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-7 Tunnistusnouto

Vittringsprov och apportering

Scent and retrieve

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Jokaista kilpailijaa varten on varattava oma kuuden noutoesineen sarja puisia tunnistusnoutoesineitä (2 cm x 2 cm x 10 cm), joiden tulee olla hyväkuntoisia, puhtaita ja ehjiä.

Järjestäjän tulee merkitä esineet etukäteen lyijy- tai kuulakärkikynällä.

- Liikkeenohjaaja osoittaa aloituspaikan, jossa ohjaaja seisoo koira perusasennossa.
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa noutoesineen ohjaajalle puisen noutoesineen (10 cm x 2 cm x 2 cm), joka on merkitty etukäteen tunnisteella.

- Liikkeenohjaaja antaa merkityn noutoesineen ohjaajalle. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 10 sekunnin ajan.
- Liikkeenohjaaja ottaa esineen.
- Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen.
- Liikkeenohjaajan luvalla ohjaajaa kääntyy ympäri, selin suoritusalueeseen.
- Liikkeenohjaaja vie merkityn esineen siihen koskematta ja asettaa käsin 5 muuta samanlaista noutoesinettä 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta maahan tai lattialle.
- Noutoesineet asetetaan ympyrän muotoon tai vaakasuoraan riviin noin 25 cm etäisyydelle toisistaan.
- Noutoesineet asetetaan samanlaiseen muodostelmaan kaikille kilpailijoille, mutta ohjaajan esineen paikka muodostelmassa voi vaihdella.
- Jos noutoesineet asetetaan vaakasuoraan riviin, ohjaajan esinettä ei kuitenkaan saa asettaa reunimmaiseksi.
- Luvan saatuaan ohjaaja kääntyy ympäri ja luvan saatuaan käskee koiran noutamaan merkityn noutoesineen.

Tehtävät ja käskyt

osoittaa aloituspaikka

liike alkaa:

ojentaa valmiiksi merkitty esine (esim. kupista)
muistaa esine ohjaajalla 10 s
ottaa esine

käskyt - ohjaaja täyskäännös

viedä noutopaikalle (10 m) 1 + 5 kpl esineitä (25cm välit) samanlaiseen muodostelmaan kaikille ko. kokeessa esineet ympyräksi / vaakasuoraan riviin
muistaa noudettavaa esinettä ei reunimmaiseksi rivissä
siirtyä tarpeeksi syrjään

käskyt - ohjaaja täyskäännös
- käsky; noutoon
- käsky; luov. sivulla tai edessä
- käsky; siirtymiseen sivulle, jos tullut eteen
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa (ojennetaan esine ja 10 s. kuluttua otetaan esine pois)	Momentet börjar	Exercise begins
Täyskäännös, seis	Helt om halt	Turn about stop
Otetaan esine ohjaajalta		
Liikkeenohjaaja vie esineet		
Täyskäännös, seis	Helt om halt	Turn about stop
Käsky	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-8 Kauko-ohjaus

Fjärrdirigering

Distance control

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Asennonvaihtojen järjestys on istu–seiso–maahan tai seiso–istu–maahan. Viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.

Asentojen vaihtojärjestys sovittava tuomarin kanssa ja asentojen järjestyksen tulee olla sama kaikille kilpailijoille.

Koiran tulee vaihtaa asentoa kuusi kertaa (istu/seiso/maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti.

Neljä eri sarjaa mahdollisia:

- istu-seiso-maahan-istu-seiso-maahan
- seiso-istu-maahan-seiso-istu-maahan
- istu-seiso-maahan-seiso-istu-maahan
- seiso-istu-maahan-istu-seiso-maahan

Aloituspaikan rajalinja merkitään kahden merkin avulla siten, että se on merkkien välinen kuvitteellinen jana.

Aloituspaikka on näiden kahden merkin välisen kuvitteellisen janan edessä ja ohjaajan tulee käskää koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Koiran ja ohjaajan välinen etäisyys on noin 10 m.

Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3-5 metriä koirasta niin, ettei näe koiran suoritusta asennonvaihtokehotuksia näyttäessään.

- Luvan saatuaan ohjaaja käskee koiran maahan, jättää sen paikalleen, siirtyy osoitettuun paikkaan ja kääntyy koiraan päin.
- Asennonvaihtojen ensimmäisen osan järjestyksen ei tarvitse olla sama kuin toisen osan.
- Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein.
- Viimeisen ”maahan”- käskyn jälkeen ohjaaja palaa koiran luokse ja käskee sen istumaan.

Tehtävät ja käskyt

osoittaa aloituspaikka (kahden merkin avulla kuvitteellinen rajalinja koiran taa)

siirtyä itse koiran ”etusivulle” (3-5 m) tai koiran taakse (3-5 m), selin suoritusalueeseen – koiran suoritus ei saa näkyä

liike alkaa:

käskyt - käsky (maahan)
- jätä koira
- riittää (10 m)

näyttää sarjat: istu-seiso-maahan & seiso-istu-maahan (3 sek.)

käskyt - palaa koiran luo
- käsky
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hunden / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
Liikkeenohjaaja näyttää merkit sovitussa järjestyksessä)		
Palaa koiran luo	Gå tillbaka till hunden	Go back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-9 Metalliesineen noutaminen esteen yli hypäten

Hopp över hinder och apportering av metallföremål

Jumping a hurdle and retrieving a metal object

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Umpinainen 1 metrin levyinen hyppyeste, jonka sivutolppien tulee olla noin 1 m.

Este tuodaan kehään vasta kokeen alkaessa.

Järjestäjillä on oltava kolme erikokoista metallista noutoesinettä erikokoisia koirarotuja varten.

Ohjaaja voi valita haluamansa kokoisen noutoesineen koiran koosta riippumatta.

Ohjaaja saa valita etäisyyden esteestä väliltä 2-4 metriä.

- Ohjaaja asettuu seisomaan noin 2-4 metrin päähän esteestä koira perusasennossa.
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa noutoesineen ohjaajalle.
- Luvan saatuaan ohjaaja heittää metallisen noutoesineen esteen yli ja luvan saatuaan kääntää koiran hyppäämään esteen yli, noutamaan esineen ja hyppäämään takaisin.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa aloitusalue (2-4 m esteestä merkitään)

liike alkaa:

ojentaa ohjaajan valitsema esine

käskyt

- saa heittää
- käsky; noutoon
- käsky; luov. sivulla /edessä
- käsky; siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Saa heittää	Kasta föremålet	Throw the object
Käsky	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

VOI-10 Kokonaisvaikutus

Helhetsintryck

General impression

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakon kuulemaan tuomarin antaman kokonaisvaikutuksen.

Erikoisvoittajaluokka

EVL-1 Paikalla istuminen 2 min

Sittande i grupp
Sitting in a group

Kaikki liikkeet aloitetaan, päätetään ja niiden osasuoritukset tehdään vasta kun liikkeenohjaaja on antanut siihen luvan, ellei toisin ole mainittu.

Koirien määrä ryhmässä on 3-4 koiraa, max 1 x 5 koiraa ja koirien väli rivissä on n. 4 m.

Aika on 2 min näkösuojassa. Aika alkaa, kun viimeinen ohjaajista on määrättyssä paikassa.

Liikkeenohjaaja ohjaa koirakot paikoilleen ja kertoo ohjaajille kuinka koirien luota poistutaan ja kuinka ja minne siirrytään ajan tultua täyteen.

Palattuaan kehään ohjaajat siirtyvät luvan saatuaan n. 10 m etäisyydelle koirista.

Liike 1 päättyy

Tehtävät ja käskyt

Liikkeenohjaaja ohjaa koirien takana vähintään 3 m (mielellään 4-5 m etäisyydellä koirista)

kertoa	tarvittaessa molempien liikkeiden suoritusohjeet
	rintaman paikka palattaessa kehään
osoittaa	näkösuoja
	10 m linja koirien edessä, jolle ohjaajat käskystä siirtyvät
ohjata	3-4 koirakkoa (max. 1 x 5) istumaan paikoilleen 4 m välein vasemmalta oikealle
siirtyä	koirien ja ohjaajien välimaastoon, sivustalle (jottei tarvitse niin pitkältä ilmoittaa ajan täytyneen).ja siirtyy sitten koirien takasivustalle valmiiksi

Liike 1 alkaa:

käskyt - jätetään koirat

ottaa aika (2 min)

käskyt - aika
- siirrytään kehänauhan sisäpuolelle
- siirrytään 10 metriin – voidaan merkitä (piirto jne.)
- matka riittää
- liike 1 päättyy

Käskysanasto

Liike 1 alkaa	Moment 1 börjar	Exercise 1 begins
Käsky - Jätetään koirat	Lämna hundarna /	Leave the dogs
Aika	Tiden är inne	Time
Palataan kehään/kehänauhalle	Tillbaka till ringen	Back to the ring
Siirrytään 10 metriin	Till 10 meter	To 10 meters
Liike 1 päättyy	Moment 1 slut	Exercise 1 finished
Liike 2 alkaa	Moment 2 börjar	Exercise 2 begins

Liike 2 alkaa (välittömästi)

EVL-2 Paikalla makaaminen 1 minuutti ja luoksetulo

Platsliggande i grupp och inkallande

Lying in a group and recall

Koirien määrä ryhmässä on 3-4 koiraa, max 1 x 5 koiraa ja koirien väli rivissä on n. 4 m.

Välimatka n. 10 m kohtisuoraan koiraan nähden näkyvillä.

Liikkeenohjaaja on siirtynyt viimeisen koiran takasivustalle.

Liikkeenohjaaja lähtee liikkeelle koirien taustalla, jos koirista jotkut ovat käyneet makuulle/nousseet seisomaan.

Liikkeenohjaaja pysähtyy ko. koirien taa yksitellen ja antaa kilpailijalle tilaisuuden korjata koira istumaan.

Liikkeenohjaaja päätyy ensimmäisen koiran puoleiseen sivuun aloittaakseen seuraavan liikkeen käskytyksen.

Paikalla makaaminen 1 minuutti:

Liikkeenohjaaja asettuu vuorollaan kunkin koiran taakse n. 4 m päähän koirasta.

Liikkeenohjaaja antaa käskyllä ohjaajalle luvan käskeä koiran maahan aloittaen rivin ensimmäisestä koirasta ja siirtyen seuraavaan koiraan.

Aika on 1 min, joka alkaa, kun viimeinen koirista on makuulla.

Tehtävät ja käskyt

varmistaa tuomarin olevan valmis
lähteä korjattavien koirien taakse

Jos niitä ei ole

kulkea koirien taustalta ensimmäisen koirakon puoleiselle takasivustalle
aloittamaan seuraavan liikkeen käskytyksen

siirtyä ensimmäisen koiran taakse n. 3-5 m

käsky - pysähdys ja käsky (maahan) yksitellen jokaiselle ohjaajalle alkaen
ensimmäisen koiran taustalta n. 3-5 m matkan päästä koirista

ottaa aika 1 min

jäädä viimeisen koiran takasivustalle (ei suoraan minkään koiran taakse) n. 3-5 m

käsky - aika

Luoksetulo:

Liikkeenohjaaja asettuu vuorollaan kunkin koiran taakse n. 4 m päähän rivin viimeisestä koirasta alkaen

Liikkeenohjaaja antaa käskyllä ohjaajalle luvan kutsua koira

Liikkeenohjaaja siirtyy seuraavan koiran taakse vasta, kun edellinen koira on ohjaajansa vierellä.

Tehtävät ja käskyt

siirtyä itse viimeisen koiran taakse n. 3-5 m

- käsky
- pysähdys ja käsky (=ohjaajalle lupa kutsua koira) koirien takana yksitellen n. 3-5 m matkan päästä odottaen kunnes koira on ohjaajansa sivulla/ edessä
 - käsky (siirtyä sivulle, jos koira on jäänyt ohjaajansa eteen) /sivulla perusasennossa ja sitten siirtyä seuraavan koiran taustalle
 - kiitos / liike on päättynyt: kaikille yhtä aikaa

Käskysanastoa

Liike 2 on alkanut välittömästi Liikkeen 1 loputtua	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky (mahdolliset korjaukset istumaan jokaiselle ohjaajalle yksitellen)	Lämna hundarna	Leave the dogs
Käsky (maahan jokaiselle ohjaajalle yksitellen)	Kommando	Command
Aika	Tiden är inne	Time
Käsky (luoksetuloon jokaiselle ohjaajalle yksitellen)	Kommando	Command
Kiitos, kaikille yhtäaikaan	Momentet slut	Exercise finished

EVL-3 Seuraaminen

Linförighet / Fritt följ

Heelwork

Seuraaminen suoritetaan taluttimetta.

Seuraamiskaavio on suunniteltava etukäteen ja näytettävä tuomarille hyväksyttäväksi.

Seuraamiskaavion on oltava luokan jokaiselle kilpailijalle samanlainen.

Seuraamiskaavio sisältää hitaan-, normaalin- ja juoksuosuuden, joissa on käännöksiä oikeaan ja vasempaan sekä täyskäännöksiä ja pysähdyksiä.

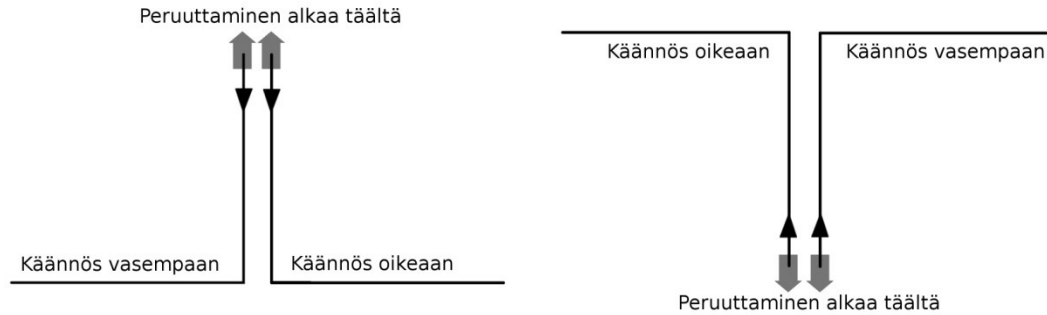
Kaavioon kuuluu myös kahden tai kolmen askeleen siirtymisiä perusasennosta eri suuntiin sekä käännöksiä ja täyskäännöksiä paikallaan.

Seuraamiseen tulee sisältyä myös 5–10 metrin (15-30 askelta) peruuttaminen.

Peruuttaminen voi sisältää yhden käännöksen oikeaan tai vasempaan.

Peruuttamalla suoritettava osuus alkaa perusasennosta ja päättyy perus-asentoon. Peruuttamisen yhteydessä on hyvä pyrkiä siihen, että aloituspaikka ja päättymispaikka on merkitty, jotta liikkeenohjaaja voi arvioida, että peruutusmatka on ohjeiden mukainen.

Osuuden, jossa ohjaaja kävelee taaksepäin, tulee olla riittävän tasainen ja turvallinen.

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Seuraamiskaavion mukaisesti		
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward go
Normaalia käyntiä mars	Vanlig/Normal (gång) marsch	Normal pace
Hidasta käyntiä mars	Långsam (gång) marsch	Slow pace
Juoksuun mars mars	Språng marsch	Fast pace
Käännös oikeaan / vasempaan mars / seis	Vänd till höger / vänster marsch / halt Sväng till höger / vänster marsch / halt Höger / vänster om marsch / halt	Turn right / left march / stop
Täyskäännös mars / seis	Helt om marsch / stop	Turn about march / stop
2/3 askelta oikeaan / vasempaan / eteen / taakse mars	2/3 steg till höger / vänster / framåt / bakåt marsch	2/3 steps to the right / left / forward / back march
Taakse mars 5–10 m (15-30 askelta), liike seis	Bakåt marsch, gör halt	Backwards march, stop
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-4 Seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä

Läggande, ställande och sättande under marsch

Down, stand and sit under march

Liikkeen kaikki vaiheet kulmien käännöksiä (oikea/vasen) lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Asentojen (seiso-istu-maahan) suoritusjärjestys sekä käännösjärjestys (vasempaan ja oikeaan) voivat vaihdella, mutta järjestyksen tulee olla sama kaikille osallistujille.

Tuomari päättää järjestyksen ja sen on oltava näkyvillä ennen luokan alkamista.

Kuvallisia/ merkittyjä merkkejä/kartioita voi käyttää.

Käännösten paikat (vasen/oikea) tulee merkitä pienillä kartioilla, puolipalloilla, kylteillä tai vastaavilla.

Pysähdyspaikat (3 kpl) ovat keskellä noin 10 metrin janaa.

Janan puoleksavälissä luvan saatuaan ohjaaja antaa koiralle käskyn itse pysähtymättä.

Ohjaaja jatkaa kulkuaan vielä noin 5 m ja tekee liikkeenohjaajan käskystä merkillä/kyltillä täyskäännöksen ja palaa kohti koira.

Ohjaaja ohittaa noin 0,5 m etäisyydellä koiran sen jäädessä ohjaajan vasemmalle puolelle. Ohjaaja jatkaa kävelemistä vielä noin 2 m koiran taakse, missä luvan saatuaan tekee täyskäännöksen ja palaa koiran luo.

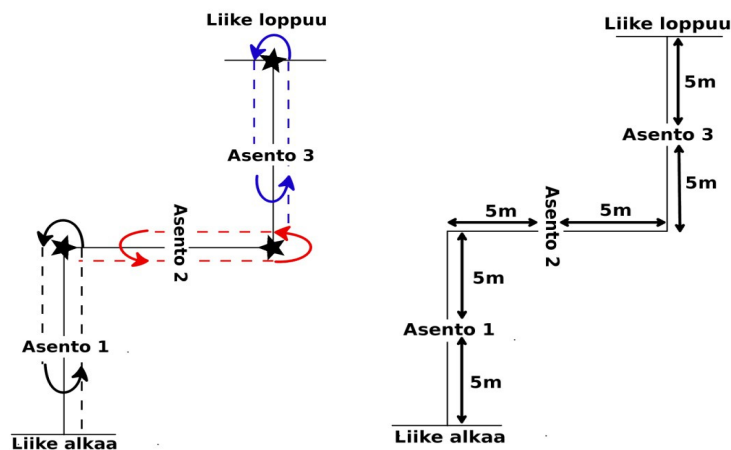
Sivuuttaessaan koiran ohjaaja antaa sille itsenäisesti ”seuraa”- käskyn itse pysähtymättä.

Seuraavassa kääntopisteessä (5 m) koirakko kääntyy vasemmalle/oikealle ja matkan puolella välissä ohjaaja antaa seuraavan määrätyn pysähdyskäskyn.

Liike jatkuu samalla tavalla myös kolmannessa osuudessa.

Liike päättyy, kun liikkeenohjaaja on antanut pysähtymiskäskyn ja ilmoittanut liikkeen päättyneen.

Liike suoritetaan alla olevan kuvan mukaisesti.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
 ensimmäisen käännöksen suunta tarvittaessa järjestys
 osoittaa aloituspaikka

liike alkaa:

- käskyt
- liikkeelle mars
 - käsky (3 kertaa) = kunkin janan puolivälissä, noin 5m kohdalla
 - täyskäännös mars (6 kertaa) = kunkin janan päässä olevalla kartiolla/merkillä (ohj. tulee kiertää merkki/kartio) ja n. 2 m koiran takana
 - liike seis
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward march
Käsky	Kommando	Command
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Käsky	Kommando	Command
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Käsky	Kommando	Command
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Täyskäännös mars	Helt om marsch	Turn about march
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-5 Luoksetulo ja pysäytykset seisomaan ja maahan

Inkallande med ställande och läggande
Recall with stand and down

Kaikki liikkeen vaiheet pysähtymiskäskyjä lukuun ottamatta tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Pysähtymiskäskyt ohjaaja antaa itsenäisesti merkkien (kartioiden) kohdalla.

Luoksetulomatka on n. 30-35 m

Matkan kolmannekset on merkitty esimerkiksi luoksetulolinjan sivuun sijoitetuilla kartioilla.

- Luvan saatuaan ohjaaja kääntää koiran maahan ja siirtyy hänelle osoitettuun paikkaan.
- Luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koira ja kääntää itsenäisesti sen pysähtyä seisomaan merkin kohdalla.
- Luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koira uudelleen ja kääntää itsenäisesti sen maahan merkin kohdalla.
- Luvan saatuaan ohjaaja kutsuu koiran perusasentoon.

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
osoittaa aloituspaikka ja rintamasuunta
 paikka/merkki, jonne ohjaajan tulee siirtyä
 merkkikartiot/kuvalliset merkit, joilla ohjaajan tulee itsenäisesti käskyttää
 koira seisomaan ja maahan
kysytään käyttääkö ohj. käsimerkkiä (ohjaaja on velvollinen ilmoittamaan)

liike alkaa:

käskyt - käsky (maahan)
 - jätä koira
 - riittää (30 -35 m)
 - käsky / kutsu
 - käsky / kutsu
 - käsky / kutsu
 - käsky; siirtymiseen sivulle, jos on tullut eteen
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanasto

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hundens / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-6 Lähettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo

Sändande med (dirigering,) platsläggande och inkallande
Send away with directions, down and recall

Aloituspaikan ja ympyrän keskipisteen sekä ympyrän keskipisteen ja ruudun keskipisteen välisten yhdyslinjojen kulman tulee olla 90°.

Ympyrän keskipistettä ei merkitä. Siinä ei ole kartiota eikä naulauslevyettä eikä mitään muutakaan merkkiä.

Ympyrän säde on noin 2 metriä ja sen keskipiste on noin 10 metrin päässä aloituspaikasta. Ympyrän kehän pituus on n. 12,6 m.

Huom! Ympyrän kehän merkitsemisen tavoitteena on, että se on koiralle huomaamaton mutta, että tuomari ja ohjaaja pystyvät arvioimaan, onko koira ympyrässä. Ympyrän kehän erottuvuuden ei tule näin ollen olla suuri, sillä kehän merkitsemisellä ei ole tarkoitus ohjata koira.

Ympyrän kehä merkitään koiralle huomaamattomasti, joko katkoviivoin vähintään kahdeksasta kohdasta (esim. merkitään noin 10-15 cm:n kaarenpätkiä teipillä) tai merkitsemällä koko ympyrän kehä yhtenäisellä kalkki-, liitu-, tms. viivalla tai spraymaalilla (esimerkiksi hiekkakentällä voi vetää pienen uran, liidulla tai vaarattomalla spraymaalilla.

Poikkeuksellisesti, mikäli olosuhteet sitä vaativat (esim. nurmikentällä), voidaan käyttää ohutta narua, kaapelia tai letkua, jonka halkaisija on maksimissaan 1,0 cm ja kiinnittää se alustaan

Ruutu, samoin kuin ympyrän kehä, tulee sijoittaa vähintään noin 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista

Ruudun koko on 3 metriä x 3 metriä.

Ruudun sivujen etäisyyden kehän reunasta tulee olla vähintään noin 3–5 metriä.

Ruutu sijaitsee noin 25 metrin päässä liikkeen aloituspaikasta

Ruutu merkitään kulmiin sijoitettavilla kartioilla (korkeus noin 10–15 cm).

Ruutumerkkien ympyrän pohjan halkaisijan ja neliön pohjan sivun pituudet tulisi olla noin 10-20cm

Näkyvästi merkityt (esim. nauha, kalkkiviiva, teippi) ruudun sivut yhdistävät kartiot niiden ulkoreunaa myöten.

Ohjaajaa ei kävelytetä ruutuun asti.

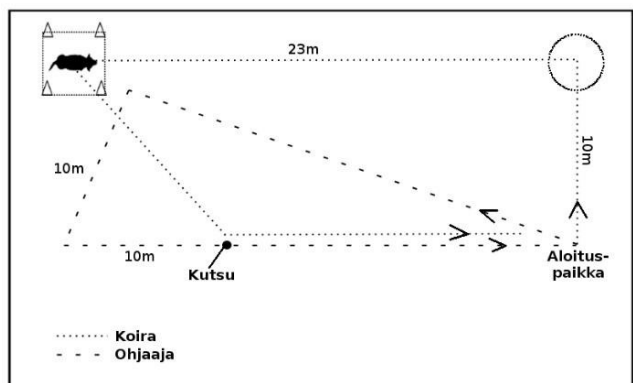
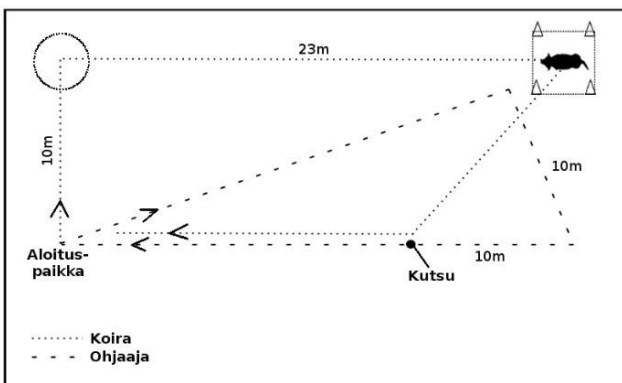
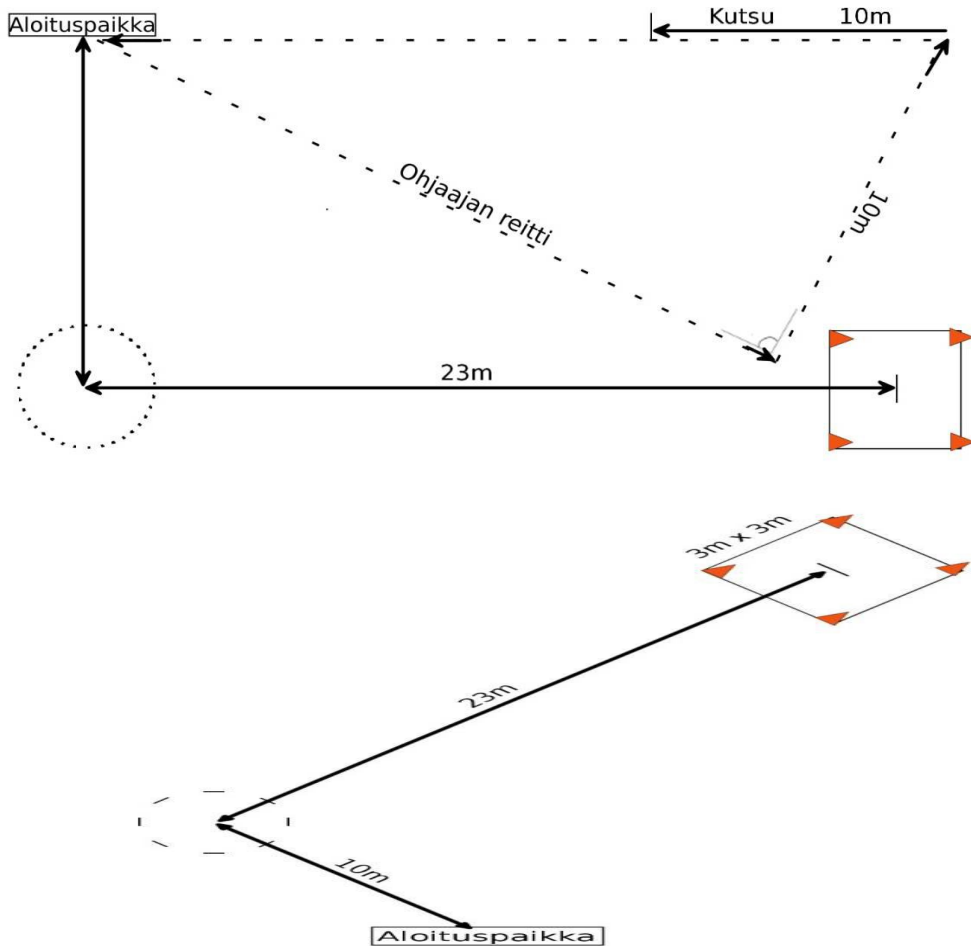
Liike päättyy perusasentoon, lopussa ei tehdä täyskäännöstä.

Ennen liikkeen aloittamista liikkeenohjaaja muistuttaa ohjaajaa ilmoittamaan tuomarille aikooko hän käskeä koiran ruudussa ensin seisomaan ja sitten maahan vai suoraan maahan.

- Luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran noin 10 metrin päässä aloituspaikasta olevaan ympyrään ja käskää itsenäisesti koiran seisomaan ympyrän sisälle. Koiran

tulee seisoa ympyrässä kaikki jalat kehän sisäpuolella.

- Koiran seisottua noin 3 sekuntia ympyrän sisällä ja luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran ruutuun.
- Luvan saatuaan ohjaaja kävelee kohti koiraa.
- Ohjaajan ollessa noin 2 metrin etäisyydellä koirasta ja luvan saatuaan ohjaaja kääntyy oikeaan/vasempaan ja edettyään noin 10 m, luvan saatuaan kääntyy uudelleen, kohti aloituspaikkaa.
- Noin 10 metriä kuljettuaan ohjaaja luvan saatuaan kutsuu koiraa ja jatkaa kohti aloituspaikkaa.
- Aloituspaikkaan tultuaan ohjaaja luvan saatuaan pysähtyy.

Tehtävät ja käskyt

- kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
- osoittaa lähetyspaikka
ympyräkehä (merkitään ympyräkehä ohjeen mukaan)
HUOM. Ympyrän keskipistettä ei merkitä.
ruutu (väh. 3m etäisyys kehän reunasta)
- kysytään koiran toiminta ruudussa (ohj. tulisi se ilm.)

liike alkaa:

- käskyt - käsky; ympyrään
- käsky; 3 sek. kuluttua ympyrästä kohti ruutua
- huom. jos koira ei seiso ympyrän sisäpuolella, ohjaajalla on oikeus lisäohjata 3 s sisällä koira tarkemmin ympyrään. 3 s laskeminen alkaa uudelleen siitä, kun koira on ympyrässä
- liikkeelle kohti koira mars -ohjaajaa ei kävelytetä ruutuun
 - käännös vas./oik. mars
 - kohti lähtöpaikkaa mars
 - käsky/kutsu
 - liike seis
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky (ympyrään)	Kommando	Command
Käsky (ruutuun)	Kommando	Command
Kohti koira mars	Gå mot hundens marsch	Go towards the dog march
Käännös oikeaan/vasempaan mars	Vänd till höger / vänster	Turn right / left
(Käännös) kohti lähtöpaikkaa mars	Vänd mot startpunkten	Turn towards starting point
Käsky / kutsu	Kommando	Command
Liike seis	Gör halt	Stop
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-7 Ohjattu noutaminen

Apportering med dirigering
Directed retrieve

Järjestäjillä tulee olla kolme erikokoista puista laipallista tai sorvattua kolmen noutoesineen sarjaa erikokoisia eri koirarotuja varten.

Suurin saa painaa korkeintaan noin 450g.

Värillisiä noutoesineitä voi/saa käyttää, kunhan sen keskiosa on käsittelemätön.

Ohjaaja voi valita haluamansa kokoisen joko laipallisen tai sorvattun puisen noutoesine-sarjan koiran koosta riippumatta.

Ympyrä

- Ympyrän keskipiste on noin 10 metrin päässä aloituspaikasta
- Ympyrän keskipiste tulee merkitä kartiolla (10-15 cm).
- Ympyrän säde on noin 2 m
- Ympyrän kehän pituus on 12,6 metriä.
- Ympyrän kehä tulee merkitä näkyvästi, vähintään kahdeksasta kohdasta (esim. merkitään noin 10-15 cm:n kaarenpätkiä teipillä) tai merkitsemällä koko ympyrän kehä (esimerkiksi hiekkakentällä uurtamalla, liidulla tai vaarattomalla spraymaalilla tai kiinnittämällä maahan ohuen narun tai kaapelin, halkaisija maksimissaan noin 1 cm).
- Poikkeuksellisesti, voidaan nurmikentällä, mikäli olosuhteet sitä vaativat, käyttää hieman paksumpaa narua, kaapelia tai letkua.

Noudettava esine arvotaan ennen arvostelun alkamista.

Esineet sijoitetaan noin 20 metrin päähän aloituspaikasta

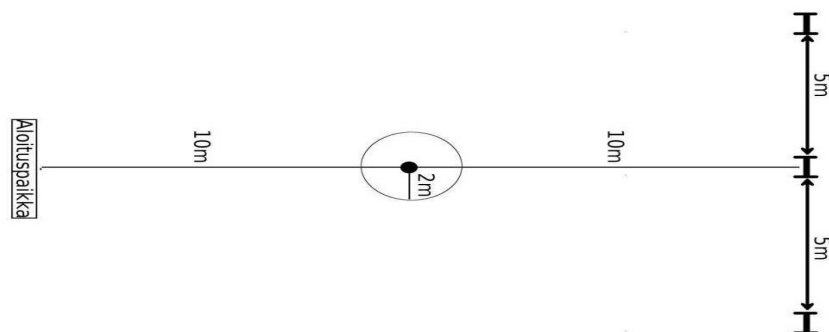
Esineet tulee sijoittaa vähintään noin 3 metrin etäisyydelle kehän reunoista.

Esineet (3 kpl) asetetaan 5 metrin päähän toisistaan, eikä niitä tule erikseen nostella ilmaan, kun niitä laitetaan 20m aloituspaikasta.

Noutoesine, joka on arvottu, asetetaan maahan ensiksi.

Esineet tulee sijoittaa siten, ettei arvonta vaikuta noutamisen vaikeusasteeseen.

- Koirakko ohjataan lähtöpisteeseen ja liike aloitetaan.
- Liikkeenohjaaja vie 20 metrin päähän kuvitteelliselle rajalinjalle 3 puista noutoesinettä riviin noin 5 metrin päähän (paikat merkitään) toisistaan siten, että ne ovat helposti nähtävissä.
- Luvan saatuaan ohjaaja käskee koiran ympyrään seisovaan asentoon.
- Noin 3 sekunnin kuluttua ohjaaja saa luvan käskeä koira noutamaan arvottu noutoesine.
- Luvan saatuaan ohjaaja käskee koira luovuttamaan esineen.

Tehtävät ja käskyt

Arvotaan noudettava esine

Ohj. valitsee esineet 3 erilaisesta kokosarjasta, max. 450g

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje

osoittaa aloituspaikka
ympyrä (merkitään 2 m säde, merkitään keskikohta kartiolla ja on n. 10 m
aloituspaikasta)
merkkikartio (15-30 cm)

liike alkaa:

lähteä ohjaajasta sivuunpäin 5 m joko oik/vas (EI kuljeta suoritusalueen kautta)
viedä ensimmäiseksi noudettava esine.

Esineitä ei tule erikseen nostella ilmaan, kun niitä laitetaan 20m injalle.

käskyt - käsky; ympyrään
- käsky; 3 sek. kuluttua kohti esineitä
- käsky; luovuttaa sivulla / edessä
- käsky: siirtymiseen, jos on luovuttanut edessä
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Liikkeenohjaaja vie arvotun esineen ensin		
Käsky (ympyrään)	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)		
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-8 Merkin kiertäminen, pysähtyminen ja ohjattu noutaminen esteen yli hypäten

Sändande runt en kon, positioner, apportering och hopp över hinder

Send around a cone, positions, retrieving and jumping a hurdle

Ennen kokeen alkua tuomari päättää minkä asennon koira tekee merkin kierron jälkeen.
Asento on sama kaikille ko. kokeessa ja näkyvillä ennen kokeen alkamista

Ennen kokeen alkua sovitaan myös vientisuunta: noutoesineet viedään aina samalta suunnalta ko. kokeessa (oikealta vasemmalle tai vasemmalta oikealle)

Noutoesineitä on kolme kahden esineen sarjaa erikokoisia noutoesineitä, suurimman paino maksimissaan 450 g.

Noutoesineen koko on ohjaajan valittavissa

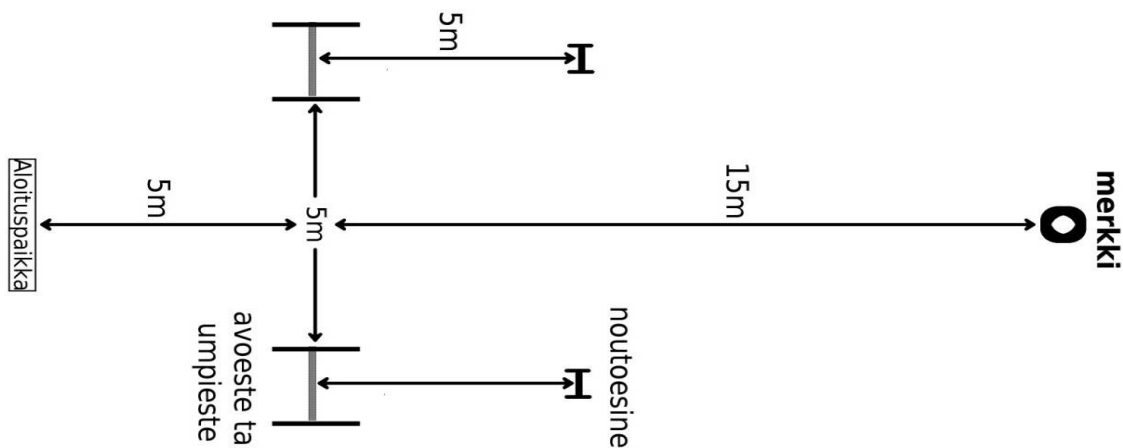
Käytetään sekä umpinaista että avonaista estettä: esteet n. 5 m päässä aloituspaikasta ja 5 m päässä toisistaan

Korkea näkyvä merkki (n. 40 cm) sijaitsee n. 20 m päässä aloituspaikasta

Ennen liikkeen alkua arvotaan nouto- ja hyppysuunta (Tuomari ja liikkeenohjaaja arpovat)

- Ohjaaja seisoo koira perusasennossa liikkeen aloituspaikassa.
- Liikkeenohjaaja vie sovitusta suunnasta noutoesineet noin 5 metriä esteiden taakse
- Liikkeenohjaaja siirtyy ohjaajan linjalle.

- Luvan saatuaan ohjaaja lähettää koiran merkin ympäri.
- Liikkeenohjaaja kertoo n. 3 s kuluttua, kun koira on ottanut sovitun asennon noutaja hyppysuunnan (oikea/vasen) ja näin antaa ohjaajalle luvan käskeä koira noutaman ja hyppäämään

Tehtävät ja käskyt

kertoa tarvittaessa liikkeen suoritusohje
 osoittaa aloituspaikka
 avo- ja umpieste, jotka n. 5 m aloituspaikasta ja 5 m etäisyydellä toisistaan
 kartio (n. 40 cm korkea) joka on n. 20 m aloituspaikasta

muistuttaa merkin kierron jälkeen suoritettavasta asennosta (jonka tuomari on ilmoittanut ennen koetta)

liike alkaa:

viedä sovitusta suunnasta esineet
 esineitä ei tule erikseen nostella ilmaan, kun niitä laitetaan 10 m linjalle
 5 m esteiden taakse

palata lähes kilpailijan tasolle sivuun (jotta noutosuunnat pysyvät selkeinä)

käskyt - käsky; merkin kierto (ohjaaja itsenäisesti käskyy koiransa sovittuun asentoon) 3 s kuluttua

käskyt - avoeste/ umpieste + **käsky** tai vasen/oikea + **käsky**
 - käsky; luovuttaa sivulla / edessä
 - käsky: siirtymiseen, jos on luovuttanut edessä
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Liikkeenohjaaja vie esineet sovitusta suunnasta		
Käsky (merkin kierto)	Kommando	Command
Käsky 3 s kuluttua vas/oikealle esteelle	Kommando till vänster / höger	Command to left / right
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-9 Tunnistusnouto

Vittringsprov och apportering
Scent and retrieve

Jokaista kilpailijaa varten on varattava oma kuuden noutoesineen sarja puisia tunnistusnoutoesineitä (2 cm x 2 cm x 10 cm), joiden tulee olla hyväkuntoisia, puhtaita ja ehjiä.

Järjestäjän tulee merkitä esineet etukäteen lyijy- tai kuulakärkikynällä. Esineiden tulee olla hyväkuntoisia, puhtaita ja ehjiä.

Kaikki liikkeen vaiheet tehdään liikkeenohjaajan luvalla.

Noutoesineet asetetaan samanlaiseen muodostelmaan kaikille osallistujille noin 25 cm etäisyydelle toisistaan, mutta ohjaajan esineen paikka muodostelmassa voi vaihdella.

Ohjaajan esineen voi vapaasti sijoittaa muodostelman eri kohtiin. Noutoesineiden sijoittelu voi vaihdella eri kokeissa (ks. ehdotukset).

- Ohjaaja seisoo liikkeen aloituspaikassa koira perusasennossa.
- Liikkeenohjaaja ilmoittaa ”Liike alkaa” ja ojentaa noutoesineen ohjaajalle puisen noutoesineen (10 cm x 2 cm x 2 cm), joka on merkitty etukäteen tunnisteella.
- Liikkeenohjaaja antaa merkityn noutoesineen ohjaajalle. Ohjaaja saa pitää merkittyä noutoesinettä kädessään noin 5 sekunnin ajan.
- Liikkeenohjaaja ottaa esineen ja kehottaa ohjaajaa kääntymään ympäri.
- Ohjaaja saa päättää näkeekö koira noutoesineitten sijoittamisen.
- Liikkeenohjaaja vie sekä merkityn noutoesineen siihen koskematta että asettaa 5–7 muuta samanlaista noutoesinettä 10 metrin etäisyydelle ohjaajasta maahan tai lattialle
- Luvan saatuaan ohjaaja kääntyy ympäri ja käskee koiran noutamaan merkityn noutoesineen.

Tehtävät ja käskyt

osoittaa aloituspaikka

liike alkaa:

ojentaa valmiiksi merkitty esine (esim. kupista)
muistaa esineen ojentamisesta poisottoon 5 s
ottaa esine!

käsky - ohjaaja täyskäännös

viedä noutopaikalle (10m) 1 + 5 - 7 kpl
esineitä (25 cm välit) samanlaiseen muodostelmaan kaikille ko. kokeessa

siirtyä tarpeeksi syrjään

käskyt - ohjaaja täyskäännös
- käsky; noutoon
- käsky; luovuttaa sivulla tai edessä
- käsky; siirtymiseen sivulle, jos on luovuttanut edessä
- kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa (ojennetaan esine ja 5s. kuluttua otetaan esine pois)	Momentet börjar	Exercise begins
Täyskäännös, seis	Helt om, halt	Turn about, stop
Liikkeenohjaaja vie esineet		
Täyskäännös, seis	Helt om, halt	Turn about, stop
Käsky	Kommando	Command
Käsky	Kommando	Command
Käsky (mikäli koira on tullut ensin eteen istumaan)	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL-10 Kauko-ohjaus

Fjärrdirigering

Distance control

Koiran pitää vaihtaa asentoaan kuusi kertaa (seiso / istu / maahan) ohjaajan käskyjen mukaisesti. Jokainen asento tehdään kaksi kertaa.

Asennonvaihtojen järjestys voi vaihdella, mutta sen pitää olla sama kaikille osallistujille. Viimeinen asennonvaihtokäsky on ”maahan”.

Aloituspaikan rajalinja merkitään kahden merkin avulla siten, että se on merkkien välinen kuvitteellinen jana.

Aloituspaikka on näiden kahden merkin välisen kuvitteellisen janan edessä ja ohjaajan tulee käskä koiransa maahan siten, että rajalinja on koiran takana.

Koiran ja ohjaajan välinen etäisyys on noin 15 m.

Liikkeenohjaajan tulee seistä noin 3–5 metriä koirasta ja siten, että hän ei näe koiraa asennonvaihtokehotuksia näyttäessään.

Liikkeenohjaajan tulee antaa uusi asennonvaihtokehotus noin 3 sekunnin välein.

- Luvan saatuaan ohjaaja käskee koiran maahan, jättää sen paikalleen paikoilleen, siirtyy osoitettuun paikkaan ja kääntyy koiraan päin.
- Viimeisen ”maahan”- käskyn jälkeen luvan saatuaan ohjaaja palaa koiran luokse ja käskee sen istumaan.

Tehtävät ja käskyt

osoittaa aloituspaikka (kahden merkin avulla kuvitteellinen rajalinja koiran taa)

siirtyä itse koiran ”etusivulle” (3-5 m) tai koiran taakse (3-5 m), selin suoritusalueeseen – koiran suoritus ei saa näkyä

liike alkaa:

käskyt - käsky (maahan)
- jätä koira
- riittää (10 m)

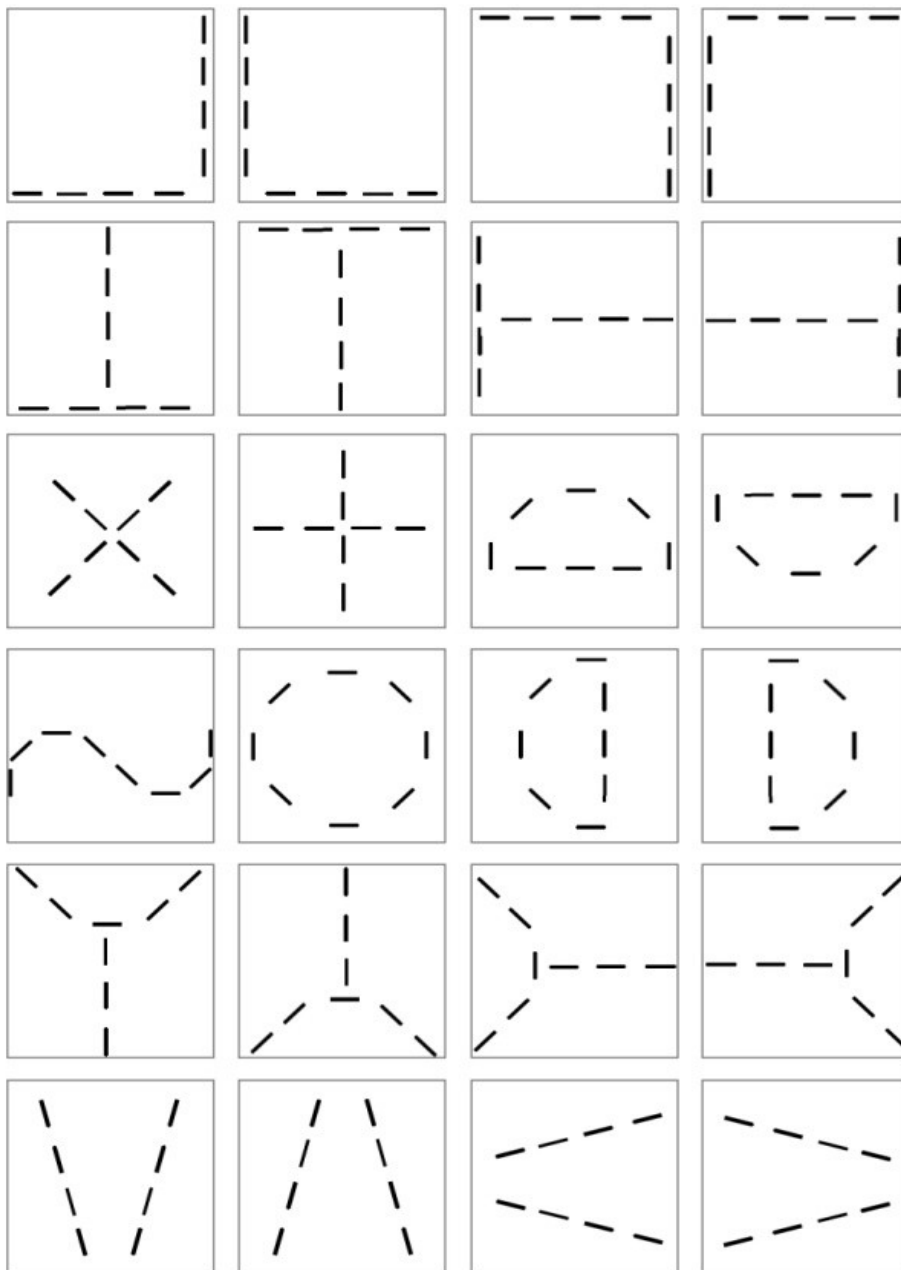
näyttää sarjat: istu-seiso-maahan & seiso-istu-maahan (3 sek.)

- käskyt
- palaa koiran luo
 - käsky
 - kiitos / liike on päättynyt

Käskysanastoa

Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Käsky	Kommando	Command
Jätä koira	Lämna hunden / föraren utgår	Leave the / your dog
Matka riittää	Föraren heltom halt	Turn about stop
(liikkeenohjaaja näyttää merkit sovitussa järjestyksessä)		
Palaa koiran luo	Gå tillbaka till hunden	Go back to the dog
Käsky	Kommando	Command
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished

EVL tunnistusnoutoesineiden muodostelmia

Sanastoa

suomi	ruotsi	englanti
Liike alkaa	Momentet börjar	Exercise begins
Kiitos	Momentet slut	Exercise finished
Käskey	Kommando	Command
Kutsu	Kalla in	Call the / your dog / recall
Kohti koiraa mars	Gå mot hundens marsch	Go towards the dog march
Palaa / siirry koiran luo	Gå tillbaka till hundens	Go back to the dog
Palaa / siirry koiran taakse	Gå bakom hundens	Go behind the dog
Saa heittää	Kasta föremålet	Throw the object
Jätä koira	Lämna hundens / föraren utgår	Leave the / your dog
Ohjaaja täyskäännös (seis)	Föraren helt om (halt)	The handler turn about (stop)
Liikkeelle mars	Framåt marsch	Forward march/go
Liike seis	Gör halt	Stop
Juoksuun mars mars	Språng marsch	Fast pace
Normaalia käyntiä mars	Vanlig (gång) marsch	Normal pace
Hidasta käyntiä mars	Långsam (gång) marsch	Slow pace
Käännös oikeaan / vasempaan / täyskäännös mars	Vänd till höger / vänster / helt om Sväng till höger / vänster marsch .Höger / vänster om	Turn right / left / about march
Käännös oikeaan / vasempaan / täyskäännös seis	Höger / vänster /helt om halt Sväng till höger / vänster halt	Turn right / left / about stop
Käännös oikeaan / vasempaan / täyskäännös liikkeelle mars	Höger / vänster /helt om marsch	Turn right / left / about forward march / go
1-3 askelta eteen / taakse	1-3 steg framåt / bakåt	1-3 steps forward / backwards
1-3 askelta oikealle / vasemmalle	1-3 steg till höger / vänster	1-3 steps to the right / left
Paikallaolo maaten	Platsliggande i grupp	Lying in group / long down
Paikallaolo istuen	Sittande i grupp	Sitting in group / long sit
Luoksepäästävyys	Tillgänglighet / tandvisning	Examination
Seuraaminen taluttimetta	Fritt följ (fotgående)	Heelwork off leash
Seuraaminen taluttimessa	Linförighet	Heelwork on leash
Liikkeestä pysähtyminen - maahan - istumaan - seisomaan	- ligg - sitt - stå under marsch	- down / drop - sit - stand / stop in motion
Luoksetulo	Inkalling / inkallande	Recall
Luoksetulo, seisominen ja maahanmeno	Inkalling / inkallande med ställande och läggande	Recall with stand and down / stand and drop on recall
Noutaminen	Apportering	Retrieving
Hyppynouto	Apportering och hopp över hinder	Jumping over a hurdle and retrieving
Ohjattu nouto	Apportering med dirigering / dirigerad apportering	Directed retrieving
Metalliesineen nouto	Apportering av metallföremål	Retrieving a metal object
Tunnistusnouto	Vittringsapportering / vittringsprov och apportering	Scent and retrieving / scent discrimination
Lähtettäminen määrätyle paikalle, maahanmeno ja luoksetulo	Sändande med dirigering, platsläggande och inkalling	Send away with directions, down and recall
Merkki	Konan	Cone
Seisominen, istuminen ja maahanmeno seuraamisen yhteydessä	Stå, sitt och ligg under marsch	Stand, sit and down under march
Kauko-ohjaus	Fjärrdirigering	Distant control
Hyppy	Hopp över hinder	Jump / hurdle